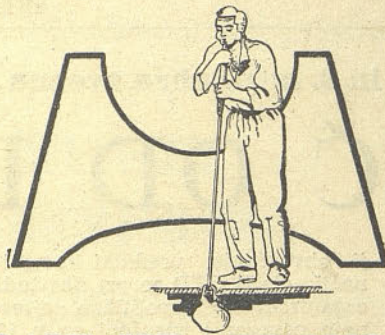

Steklar

Uredniški odbor: Matija Koritnik, Sihur Erna, Tržan Vera, Rudi Kirhmajer, Viktor Racki, Adi Zaletel, Jože Gerhard, Premec Jože, Bežgovšek Anton. Odbor za informacije: Savič Momir, predsednik, Vidovič Franc, Marcen Alojz, Korbar Heda, Dremel Karl, Gornik Slavko, Racki Viktor, Koritnik Matija, Kirhmajer Rudi. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. Izhaja vsakega 5. v mesecu. Naslov: »Steklar« glasilu kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. 814-622 — interno 63. Tisk in klišej AERO kemična in grafična industrija. Casopis oproščen davka (St. 421-1/72).

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto XIII.

Hrastnik, 8. 12. 1977

Ko praznuje naša domovina

Z vsakim letom se bolj oddaljujemo od zgodovinskih borb in odločilnih trenutkov, ki so se odigrali v naši domovini sredi vojne vihre. Vendar pa junaštva in številne pridobitve ne tonejo v daljno preteklost, kajti to so temelji naše nove Jugoslavije, naše domovine, ki so bili postavljeni prav sredi vojne vihre 29. novembra 1943. leta.

Delegati iz vseh krajev Jugoslavije so se v majhnem, slikovitem mestecu Jajcu, zbrali na poznojesenski večer 29. novembra 1943. Prispeli so iz vseh re-

publik Jugoslavije in prehodili dolgo in naporno pot, na kateri je nanje stalno prežal sovražnik. V dvorani se je zbrala pisana množica predstavnikov, ki so jim narodi in narodnosti iz vseh krajev Jugoslavije zaupali zastopanje na tem pomembnem zasedanju. Tu so bili: delavci, kmetje, mladina, žene, profesorji, književniki, duhovniki in še toliko drugih. Burno so pozdravili tovariša Tita, njegov referat pa so spremljali z glasnim ploskanjem odobravanja in odločilnimi vzkliki: »Nočemo izdajalske vlade!« »Nočemo kralja!«

Tovariš Tito je med drugim v svojem referatu orisal razvoj narodnoosvobodilnega gibanja v Jugoslaviji: Od kapitulacije kraljevine Jugoslavije in prvih vstaj na jugoslovanskem ozemlju, nastajanje prvih partizanskih odredov in kasneje enot redne narodnoosvobodilne vojske, do nastanka in razvoja narodnoosvobodilnih odborov kot nosilcev ljudske oblasti in vse do spremenitve Avnoja v najvišje zakonodajno telo in ustanovitve NKOJ. Tovariš Tito je poudaril, da so jugoslovanski narodi s svojimi junaštvi pokazali, da so pripravljeni na največje žrtve za osvoboditev Jugoslavije.

Na tem zasedanju so bile sprejete pomembne odločitve, ki so v naslednjih dneh glasno odjeknile tudi v svetu.

Avnoj postane vrhovno zakonodajno in izvršilno predstavniško telo Jugoslavije,

ustanovi se NKOJ (nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije) z vsemi obeležji vlade,

Jugoslavija se razvija kot federativna skupnost enakopravnih narodov in narodnosti,

begunski vladi se odvzame pravica predstavljanja zakonite vlade Jugoslavije.

Tovarišu Titu so podelili naslov maršal.

Znova pa je bilo tudi poudarjeno kako pomembna sta enakopravnost in bratstvo vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, ki se je že tudi do takrat tolikokrat pokazala kot resnično trdna vez, prekaljena in dokazana v številnih borbah.

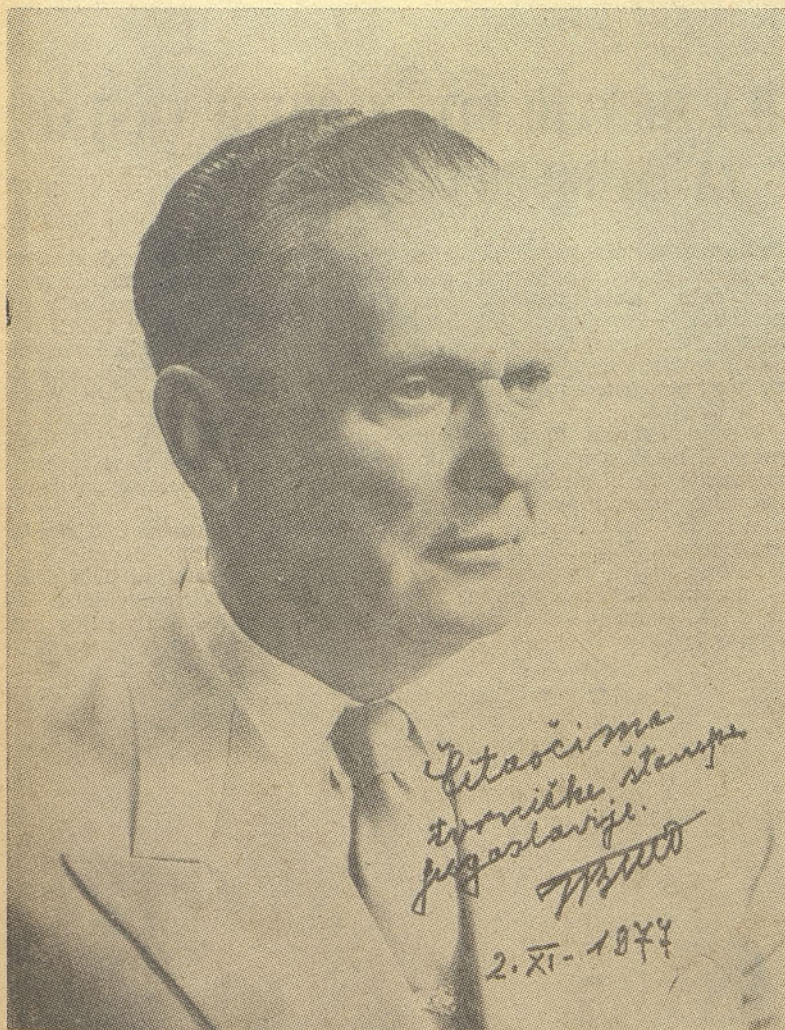
Sklepi 2. zasedanja Avnoj so glasno odjeknili tudi v svetu. Šlo je namreč za samostojnost Jugoslavije. Mala Jugoslavija, ki se je v težkih trenutkih borila z veliko močnejšim sovražnikom, je sve-

tu jasno pokazala, da bo o svoji usodi odločala sama — na podlagi samoodločbe narodov in narodnosti Jugoslavije — brez vmešavanja velesil, ki so skušale krojiti bodočo podobo Jugoslavije.

Ta cilj Jugoslavije se je uresničil. Ni šlo samo za besede, temveč tudi za dejanja, odločna dejanja, ki so naše narode in narodnosti pripeljala do zmage, do dokončnega obračuna s kraljevo emigrantsko vlado; iz ruševin smo zgradili iz nič novo Jugoslavijo, v kateri danes delovni ljudje živijo in gradijo socialistično samoupravno družbo. Tudi v najtežjih trenutkih smo znali odločno dokazati, da ne bomo dopustili, da bi bila naša svobodna Jugoslavija drobiž, ki bi služil za dedsebojno obračunavanje med velesilami, in ne bomo dopustili niti tega, da bi služila njihovim interesom.

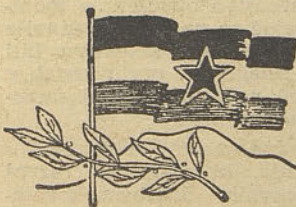
Prav je dejal tovariš Tito: »Močnejši smo in bolj trdni kot kdaj prej. Naša domovina je dala za mir ogromno žrtev in z željo, da bi na svetu zavladal mir, je bila tudi med pobudniki za politiko miroljubne koeksistence, neuvrščenosti in sožitja med narodi. Močni smo zato, ker smo samostojni, neblokovsko vezani, ker smo znali obdržati tisto, kar smo si pridobili z bojem in nismo se izneverili nalogam, postavljenim sredi vojnih dni.«

Naša pot je pot neustavljivega napredka, ki ima čedalje več privrencev in posnemovalcev tudi v svetu. Vse to spoštovanje in pozitivni odmevi pa so nam trden dokaz, kako pravilno so bili postavljeni temelji, zasnovani in oblikovani 29. novembra 1943, v katere napredne sile v naši domovini niso nikoli dvomile, ampak so se za njihovo uresničitev tudi odločno borile. Jasna Kosm

TITO BRALCEM TOVARNIŠKIH GLASIL

Predsednik republike tovariš Tito je na prošnjo glavnega in odgovornega urednika glasila Borovo tov. Božidarja Markovića poslal fotografijo s posvetilom in pozdravi bralcem tovarniških glasil Jugoslavije.

Vsem
delovnim ljudem
Hrastnika

čestitamo

ob 29. novembru — dnevu republike

Delovna organizacija Steklarna Hrastnik

V Borovu je bila 2. in 3. novembra zvezna proslava ob 30-letnici izhajanja glasil OZD

PROČ OD LAKIRANJA

Tovarniški tisk slavi letos 30-letnico svojega izhajanja, v jubilejnim letu, ko praznujemo 40-letnico Titovega prihoda na čelo naše partije in njegov visok življenjski jubilej.

Osrednja proslava ob 30-letnici izhajanja glasil organizacij združenega dela je bila v Borovu, kjer izhaja naš najstarejši tovarniški časnik. Slovesnosti so trajale dva dni: prvi dan so predstavniki glasil OZD iz cele Jugoslavije v pogovoru za okroglo mizo izmenjali izkušnje, zvečer je bila v Domu kulture v Borovu otvoritev razstave glasil OZD, naslednji dan pa je bila slovesna seja, na kateri sta predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak in predsednik novinarjev Jugoslavije Milutin Milenković uredništvom glasil, ki izhajajo najdlje, podelila priznanja. Pokrovitelj slovesnosti in slavnostni govornik je bil tovariš Mika Špiljak.

Dileme ne more biti več: glasila organizacij združenega dela so sestavni del informativnega sistema pri nas in če še kdo dvomi v to, je preozko in tehnokratsko zadržt zgolj v probleme znotraj svoje organizacije združenega dela. Zakon o združenem delu je nedvoumen, svobodna menjava dela je ena temeljnih in neodtujljivih pravic delavcev, ki svobodno združuje svoje delo in v dogovoru z drugimi delavci svobodno razporeja sredstva, ki jih mi vsi ustvarjamo za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb.

To je osrednja misel, ki smo jo na zvezni proslavi ob 30-letnici izhajanja glasil v OZD slišali na vsakem koraku in ob vsaki priložnosti: pri okrogli mizi o vprašanih obveščanja v združenem delu, govoru Božidarja Markotića, glavnega in odgovornega urednika glasila kombinata Borovo, ko je odpiral prigodno razstavo glasil, govoru Đura Stevanovića, predsednika zveznega odbora za pripravo proslave ob 30-letnici glasil OZD v Jugoslaviji, in nagovoru pokrovitelja proslave, predsednika Zveze sindikatov Jugoslavije Mike Špiljaka. Ne gre za pomanjšana zvezna in republiška glasila, gre za nov in tipičen zorni kot, ki naj ga ob obravnavanju splošnih in samo za konkretno organizacijo združenega dela pomembnih vprašanj, osvetle glasila OZD.

V Jugoslaviji izhaja približno 1500 glasil organizacij združenega dela, ki jih natisnemo v nakladi 3,5 milijona izvodov vsako število, od tega samo v naši republici kar tretjino! Gre za dejansko sedmo silo, ki ne izziva samo začudenja in pa občudovanja, ampak nas vse, posebej pa sindikate, predvsem družbenopolitično zavezuje.

Glasila organizacij združenega dela niso v naši republici samo najbolj razširjeni — razstavni panoji, ki jih je organizator namenil posamezni republici, so bili za glasila iz naše republike kar pretesni, saj so iz naše republike glasila predstavili predvsem z naslovnimi stranmi, na panojih nekaterih drugih predstavnikov pa je še zijala belina — organizator-

ji obveščanja, uredniki in novinarji glasil OZD so pri nas tudi organizacijsko in politično najtesneje povezani: združeni so v 12 regionalnih aktivih, ki jim vloga in pomen dnevno naraščata! Med organizatorji obveščanja, uredniki in novinarji glasil OZD iz naše republike je tudi ob proslavi 30-letnice tovarniškega tiska v Borovu najbolj prišla do izraza želja in potreba po čvrstejši medsebojni povezanosti ter izmenjavi izkušenj — predlog za organiziran obisk proslave v Borovu je prišel iz vrst tovarniških novinarjev. Proslave v Borovu se je poleg delegacije, kot so jih poslale tudi druge republike, udeležilo na svojo pobudo (in v organizaciji komisije RS ZSS za obveščanje in politično propagando ter sekcije tovarniških novinarjev pri Društvu novinarjev Slovenije) še 35 organizatorjev obveščanja, urednikov in novinarjev glasil OZD iz naše republike!

Razstava glasil OZD v Domu kulture v Borovu je bila izjemna: 1500 glasil je število, ki tudi nazorno ponazorjeno na panojih presega enostavno predstavlo — gre

za veliko avlo, do zadnjega kotička napolnjeno s panoji samo z naslovnimi 1500 glasil!

Organizator razstave Božidar Markotić je v otvoritvenem govoru med drugim zato dejal: »Tovarniški tisk Jugoslavije, kakor so se na začetku imenovala ta glasila, je avtentičen dokument časa. Vse do zdaj je ta tisk častno izvajal svojo družbenopolitično funkcijo. Bil je eden od mejnikov poti, toliko pomembnega obdobja naše države, v katerem smo gradili najnaprednejšo družbeno ureditev v zgodovini človeštva — samoupravno socialistično družbo. Tovarniška glasila so sredstvo povezovanja delavskega razreda. To je tudi najpomembnejša družbenopolitična naloga teh glasil. Obveščanje je pomemben dejavnik boja za samoupravljanje, glasila v organizacijah združenega dela pa pomembno sredstvo obveščanja.«

Osrednji del proslave ob 30-letnici izhajanja glasil OZD je bila skupna seja, ki so se je udeležili predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij in na kateri sta pokrovitelj proslave, predsednik

Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak, ter predsednik Zveze novinarjev Jugoslavije Milutin Milenković podelila priznanja uredništvom glasil, ki v posameznih republikah in pokrajinah izhajajo najdlje. Iz Slovenije je to priznanje dobil jeseniški »Železar«, ki s prekinitvijo med vojno izhaja že od leta 1937 dalje. Na slovesnosti, ki so jo delavci kombinata Borovo vzorno pripravili, sta govorila Đuro Stevanović, predsednik zveznega odbora za pripravo proslave ob 30-letnici izhajanja glasil OZD, in pokrovitelj proslave, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak. Njuna govora objavljamo v povzetkih.

S slovesnosti, ki je lepo uspela — vsi udeleženci, tudi 35 organizatorjev obveščanja, urednikov in novinarjev glasil OZD iz Slovenije, so jo ocenili kot koristno in spodbudo za podobna srečanja tudi v prihodnje — so poslali pozdravno pismo predsedniku republike, ki je v Borovo poslal svojo sliko z lastnoročnim posvetilom: Bralcem tovarniškega tiska Jugoslavije, Josip Broz-Tito, 2. 11. 1977.

Iz pozdravnega govora Mike Špiljaka

TOVARNIŠKA GLASILA MORAJO BITI V PRVIH VRSTAH V BOJU ZA SAMOUPRAVLJANJE

Temeljne, delovne in sestavljene organizacije združenega dela so postale v sistemu naše socialistične samoupravne demokracije središča, v katerih ne sprejemamo samo sklepov, pomembnih zgolj za delavce v združenem delu, temveč se v njih izvaja politika, ki je bila še do včeraj v najboljšem primeru države in ne delavcev samih.

Takšen položaj samoupravljalcev zahteva drugačno, še bolj razvito obveščanje od tistega, ki ga imamo danes. Tovarniški tisk mora spremljati pospešeni samoupravni proces in obveščati delavce o vsem, kar je pomembno za njihovo življenje in delo ter jim tako pomagati, da bodo odgovorno sodelovali pri sprejemanju samoupravnih ali političnih odločitev.

Tovarniška glasila in tudi vsa druga sredstva obveščanja morajo, opirajoč se na najnaprednejše subjektivne sile v kolektivu, biti skupaj z delavci v prvih vrstah v boju za nadaljnji razvoj samoupravljanja.

Napredna so samo tista sredstva obveščanja, ki podpirajo razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, ki nasprotujejo vsemu, kar takšen razvoj zavira, ki se bojujejo proti nezakonitemu odvzemu delavskih pravic, pa naj si je beseda o samovolji, grupštvu, klikah, primitivizmu, tehnokratizmu ipd. Usposabljanje tovarniških glasil kot borbenih glasil delavcev po naravi razvoja naše družbe ne more biti uspešno,

če bodo ta glasila, kakor tudi druga sredstva obveščanja v združenem delu, ostala obrnjena samo proti sebi — svoji temeljni organizaciji združenega dela, delovni ali sestavljeni organizaciji — in ne proti združenemu delu v celoti in širši družbi.

V prizadevanjih, da bi delavec presegel meje svoje temeljne organizacije, da bi ne bil samo oblikovalec samoupravnih tokov v njej in da bi se vključil v odločanje o celotni družbeni reprodukciji povsod, kjer se sprejemajo sklepi, pomembni za delavski razred, je vloga tovarniškega tiska nena-domestljiva.

Glasila organizacij združenega dela bi morala bolj kot do zdaj spremljati porabo tistega dela dohodka, ki ga delavci v TOZD namenijo za krajevne in interesne skupnosti, občino, pokrajino in republiko, vse do federacije. V tej smeri si tudi prizadevamo za nekatere spremembe v političnem sistemu, pri tem pa bi se tovarniški tisk moral kar se da neposredno vključiti.

Po mnenju tovariša Špiljaka bi morali tovarniški časopisi bolj kot do zdaj spremljati delo delegatov in delegacij, obveščati delavce o tem, kakšna stališča naj (Nadaljevanje na 3. strani)

Pokrovitelj slovesnosti in slavnostni govornik tov. Mika Špiljak med slavnostnim govorom

Iz govora Đura Stevanovića

GLASILA OZD SO NAMENJENA DELAVCEM IN NE LE NEKAKŠNIM »VIŠJIM STRUKTURAM«

S sprejetjem nove ustave, zakona o združenem delu in s sklepi 10. kongresa zveze komunistov ter 7. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije so bili dani pogoji, tako politični kot zakonski, za nadaljnji vsestranski razvoj sistema obveščanja v združenem delu, v njegovem okviru pa tudi tovarniškega tiska.

Ni razlogov, da ne bi bili zadovoljni z dosedanjim razvojem glasil v organizacijah združenega dela; že samo, če pogledamo, od kje smo krenili pred 30. leti. Nekaj pa je tudi razlogov za nezadovoljstvo, zlasti ko vemo, kam smo se namenili. Kajti ob velikih uspehih, ki jih seveda ne moremo prezreti, danes približno poldrugi milijon delavcev še ne prejema svojih glasil, kar seveda ni ugoden podatek, če vemo, da več kot ena tretjina vseh zaposlenih ne prečita ne tega ne onega časnika, razen tovarniškega glasila.

Precej je še glasil, ki jih še pestijo otroške boleznj tovarniškega tiska: suhoparno pisanje, prepisovanje gradiva in nerazumljivih poročil. »...Ni vseeno«, je dejal tovariš Tito v enem od pogovorov z novinarji, »kako je napisana kakšna stvar. Ni dovolj pisati o nečem veliko, pri tem pa izgubiti

merila o zanimivosti stvari, o kateri pišemo. Zato si prizadevajte pridobiti dober stil pisanja. Besedičenja ne trpim, še zlasti, ko nekdo naniza vrsto fraz, in to kljub temu, da je mogoče neko misel povedati preprosto. Pri tem često uporabljamo tujke za pojme, za katere imamo lepe in ustrezne domače besede in izraze. Pisati morate jasno, enostavno in resnično«.

Danes še nismo obračunali s prakso manipuliranja z informacijami: z izbiranjem tistih, ki jih delavci lahko izvedo, in s prikrižanjem tistih, za katere delavci naj ne bi vedeli. To svojevrstno cenzuro opravičujejo z »višjimi interesi« ali s poslovno skrivnostjo. Precej je še glasil, ki so še danes pod neposrednim ali prikritim nadzorstvom vodilnih in poslovnih organov in zato v večji meri služijo prav tem strukturam in ne delavcem, katerim so pravzaprav namenjena.

Te in druge slabosti so postale toliko bolj vidne prav zdaj, ko je v družbeno zavest široko prodrlo spoznanje, da si ne moremo zamisljati upravljanja, sprejemanja in nadziranja izvajanja samoupravnih sklepov brez udeležbe delavcev. Delavec ne želi biti obve-

ščen samo o nečem, kar se je zgodilo, ampak predvsem o prihodnjih ukrepih, da bo lahko tako ali drugače vplival na sprejemanje pomembnih odločitev.

Prav zato delavci gradijo boljši sistem obveščanja, zlasti v združenem delu. Zato je razumljivo, da od glasil v združenem delu zahtevamo, da bodo sledila nalogam, ki jih od njih terjata družba in delavski razred.

Delavec ve, kakšno informacijo si želi in kakšne ne; hoče biti vsestransko, pravočasno in resnično obveščen o vsem, kar se dogaja v naši družbi, o vsem, kar je pomembno za njegovo življenje in delo.

Iz dela organov upravljanja

SKLEPI, sprejeti na 13. redni seji odbora za poslovno politiko OZD Steklarne Hrastnik z dne 18. 10. 1977

1. Pregledal je sklepe, sprejete na zadnji seji in ugotovil, da so bili vsi realizirani.

2. Obravnaval je predlog za imenovanje inventurnih komisij in sprejel naslednji sklep:

Delavski svet TOZD in DSSS morajo na svojih prvih sejah izvoliti člane centralne inventurne komisije oziroma komisij na nivoju OZD in člane inventurnih komisij v posameznih TOZD in DSSS.

Inventuro bomo obravnavali najkasneje 25. januarja, zato je potrebno takoj določiti člane komisij, da bodo pričeli s popisom.

3. Razpravljal je o sklepanju samoupravnih sporazumov s prometnimi organizacijami. Po daljši razpravi je bil sprejet sklep:

Komercialna služba je dolžna izdelati:

a) Seznam prometnih organizacij, s katerimi bi OZD Steklarne Hrastnik sklenila samoupravne sporazume o poslovnem sodelovanju in povezovanju med OZD in prometnimi organizacijami za medsebojno planiranje in poslovno sodelovanje.

b) Predlog razreza prodaje stekla široke potrošnje po kupcih, s katerimi bomo sklenili samoupravne sporazume o poslovnem sodelovanju, in to za proizvode, izdelane v TOZD I in TOZD II.

4. Obravnaval je poročilo o izvršenih službenih potovanjih in predloge za nova službena potovanja. Po podanih poročilih o izvršenih potovanjih so bili sprejeti naslednji sklepi:

1) Obravnaval je pripombe, ki jih imajo inozemski kupci (glede izdelave vzorcev) itd. V zvezi s tem se naloži komercialni službi ter TOZD I, TOZD II in TOZD IT, da poročajo glede izvajanja dogovora o izdelavi vzorcev na prvi seji odbora za poslovno politiko.

2) Komercialna služba in TOZD II — avtomatska predelava steklene mase — morata organizirati sestanek, na katerem bo obravnavana problematika linije keli-hov.

3) Vodstva TOZD in vodstva sektorjev ponovno obveščamo,

da morajo za vsako službeno potovanje v inozemstvo predložiti pisмени predlog odboru za poslovno politiko, ker v nasprotnem primeru tako potovanje ne bo odobreno.

Odbor za poslovno politiko pooblašča direktorja OZD Steklarne Hrastnik, da lahko v nujnih primerih odobri potovanje, odbor pa bo naknadno potrdil tako potovanje.

4) Dipl. inž. Mrcina Maks, direktor OZD Steklarne Hrastnik, inž. Tušar Jože, vodja komercialnega sektorja, inž. Kirn Starec, vodja TOZD I in Velej Anton, šofer, opravijo službeno potovanje v ZR Nemčijo k firmam Walter Hustadt, Herbert Eickmeier, Gustav Rose, Petra Werk, Hugo Honsel, Alois Fischer, Rudolf Zimmermann v zvezi s sklepanjem pogodb za leto 1978.

5) Inž. Tušar Jože, vodja komercialnega sektorja, in Kozle Drago, vodja izvoza, opravita službeno potovanje v ZR Nemčijo in Belgijo v zvezi s sklepanjem pogodb za leto 1978 in za ogled frankfurtskega sejma razsvetljave.

6) Inž. Žagar Anton, vodja TOZD II, opravi službeno potovanje v Avstrijo k firmi »Stolzer« Köflach zaradi izdelave stekleničk za firmo »Neva« Zagreb.

7) Na predlog TOZD I izvrši službeno potovanje tovariš Potušek Valentin, tehnolog, v Italijo k firmi »Bazetta« v Pogibonsi — strokovno izpopolnjevanje za delo na polavtomatskih strojih za razsvetljavo.

8) Na predlog TOZD IV izvrši službeno potovanje tovariš Kosm Gvido, VK varilec, v Švico — seminar za varjenje pri firmi »Castolin« v Lausani.

Razpravljal je o organiziranju dela na dan 1. novembra in 29. novembra. V zvezi s tem je bil sprejet naslednji sklep:

Tovariš Vidovič Franc, v. d. vodje splošno kadrovskega sektorja, naj poskrbi, da dobi uradno tolmačenje glede organizacije dela na dan 1. in 29. novembra, kar se nanaša predvsem na TOZD I.

Habjan Vera

TOVARNIŠKA GLASILA MORAJO BITI V PRVIH VRSTAH V BOJU ZA SAMOUPRAVLJANJE

Uredniki tovarniških glasil s pokroviteljem proslave tov. Mikom Špiljkom

(Nadaljevanje z 2. strani)

delegati zavzemajo, s kakšnimi težavami se srečujejo, za kakšna stališča glasujejo. Poleg tega bi morala tovarniška glasila vplivati na delegate, da se pri odločanju zavzemajo za avtentični delavski interes.

V sredstvih obveščanja v organizacijah združenega dela je treba razvijati kritični pogovor, katerega, resnici na ljubo, ni dovolj niti v drugih časnikih niti v vseh družbenih strukturah. Tovarniška glasila bi morala biti bolj odprta

za same delavce, za njihovo ustvarjalno politiko in predloge, ki ne bi rušili ljudi, ampak jasno pokazali na določene negativne pojave in njihove nosilce ter predlagali boljše rešitve. Delavska glasila morajo biti še bolj prežeta z delavsko dušo, več delavcev kot do zdaj mora pisati o svojih pogledih. Če bomo šli po tej poti, je menil ob koncu tovariš Špiljak, bodo delavci pripomogli, da bodo njihova glasila odprta za kritiko, ki bo vplivala na graditev novega in odstranjevanje ostankov starega.

ALKOHOLIZEM V PODJETJU

Zdravniki pri svojem delu v ambulantah redno srečujemo ljudi, ki na vprašanja o količini zaužitega alkohola odgovarjajo: »Vendar moram nekaj spiti, če težko delam.« Mnenje o tem, da alkohol dá večjo moč za mišično delo, je seveda popolnoma zgrešeno. Poskusi so pokazali, da kalorijske, sproščene pri izgorevanju alkohola, za mišično delo niso uporabne. Obratno, alkohol preprečuje izgorevanje ogljikovih hidratov v mišičevje in s tem zmanjšuje efekt mišičnega dela. Vpliv alkohola na človekov organizem lahko obravnavamo le v negativnem smislu. Na prebavne organe učinkuje v začetku v smislu draženja sluznice, z večjim izločanjem želodčnih sokov, pozneje privede do vnetnih sprememb na sluznicah,

do prebavnih motenj, podhranjenosti in končno do izčrpanja organizma. Izgorevanje alkohola se vrši v jetrih, ker pa je delovanje alkohola na jetrne celice škodljivo, alkoholizem dovede do jetrne ciroze. Jetra se zmanjšajo in postanejo trda zaradi odmiranja oziroma propadanja celic, razrašča se pa vezivno tkivo. Isto se dogaja tudi z ledvicami, ker se približno 10 % alkohola izloča preko ledvic v nespremenjenem stanju. Na srčno mišico učinkuje v smislu okvare srčne mišice, ker se pri izgorevanju alkohola porabi velika količina vitamina B, ki pa je za normalno funkcijo srčne mišice neobhodno potreben.

Manjše količine alkohola vplivajo na centralni živčni sistem v smislu draženja. Človek ima ob-

čutek, da je efekt fizičnega dela boljši, vendar temu ni tako. Pri skupini strojepisk se je pokazalo, da je število napak v tem stanju mnogo večje. Že majhna količina alkohola v krvi zmanjša kritičnost in zaznavo in podaljša čas reakcije. Pri hujši opitosti pride do omrtvičenja možganske skorje. Pri kroničnem alkoholizmu nastopijo motnje duševnosti v smislu nekritičnosti, psihičnih motenj, sprememb osebnosti ter karakternih sprememb. Na perifernem živčnem sistemu pa pride do degenerativnih sprememb na živcih, ki se izražajo v tresenju, znojenju, omrtvičenosti okončin in podobno.

Vpliv alkohola na obolevnost, nesreče, delovno sposobnost, produktivnost in medsebojne odnose

se pri nas često omalovažuje, oziroma se ne smatra kot posledica alkoholizma. Večletno študijsko delo v nekaterih industrijskih objektih je dalo naslednje rezultate:

1. Alkoholiki so nestabilni na delu in šestokrat izostajajo od dela iz neupravičenih vzrokov.

2. Zaradi zmanjšane telesne odpornosti večkrat in hitreje bolevalo kot ostali delavci.

3. Število nesreč na delovnem mestu je pri njih večje kot pri drugih delavcih. (Tako so npr. v Franciji v neki preiskovalni skupini statistično dokazali na 100 alkoholikov 123 nesreč, pri istem številu nealkoholikov pa 44 nesreč.)

4. Delovna doba pri alkoholikih je močno skrajšana — nastopi predčasna invalidnost. Čeprav nimamo točnih podatkov, pa mislimo, da je okrog 30 % delovnih invalidov zaradi alkohola, oziroma posledica alkohola.

5. Celotno njihovo obnašanje na delovnem mestu ali izven delovnega mesta negativno deluje na sodelavce kot tudi na ožje svojce, posebno otroke, pri katerih najdemo močne neurotične motnje.

6. S svojim obnašanjem na delovnem mestu rušijo interpersonalne odnose, kar se odraža v zmanjšani produktivnosti kot tudi varnosti na delu.

Problem alkoholizma v slovenskem prostoru je velik. Menimo, da imamo danes na področju SR Slovenije okrog 80.000 kroničnih alkoholikov, kar je nekaj nad 4 % celotnega prebivalstva. Kolikšen medicinsko-socialni problem je to, kolikšna je izguba v nacionalnem dohodku, še ni nihče izračunal. Menimo pa, da je potreben nujen takojšnji kompleksni pristop k temu problemu. Problem alkoholizma ne sme biti samo problem zdravstva, temveč celotne samoupravne skupnosti. Preventivno dejavnost na področju alkoholizma je potrebno razvijati že v šolah in to s predavanji, filmi in s tiskom. Pravilna prehrana, posebno v vinorodnih krajih, ima velik pomen za zmanjšanje alkoholizma.

Družbenopolitične organizacije, samoupravne interesne skupnosti, rdeči križ, ne bi smeli dovoliti anahronizma, da je cena naravnih sadnih sokov in drugih brezalkoholnih pijač enaka, če ne celo višja kot pa vina. Kritje proračunskih potreb ne sme biti na račun zdravja ljudi. V borbi proti alkoholizmu bodo lahko zelo veliko prispevali tudi že ozdravljeni alkoholiki. Njihovo delovanje bi moralo zajeti širok krog znancev in sodelavcev tudi izven njihovega ožjega kroga. Mladinska organizacija mora v svojem delu problem alkoholizma obravnavati kot svojo družbeno in politično nalogo. Samo tako s skupnimi močmi bomo lahko uspešno vodili borbo proti tej zahrbitni bolezni in očevali tako posameznika kot tudi slovenski narod pred neslavnim statističnim podatkom, da smo v Evropi zelo visoko na lestevici porošnje alkoholnih pijač.

Dr. Jože TOPLAK
specialist medicine dela
Hrastnik

REFERENDUM V HRASTNIKU USPEL

Člani vseh TOZD v Steklarni Hrastnik smo se na referendumu dne 10. 11. 1977 odločali o sklepanju samoupravnega sporazuma o poslovni skupnosti Hrastnik — Jugometal. Že v zgodnjih jutranjih urah so bila volišča polna volilcev, ki so se odločali s svojim »DA« za boljši jutrišnji dan. Na vseh voliščih, ki smo jih tisto jutro obiskali, je bilo razpolože-

nje delavcev veselo, obenem pa tudi zelo slovesno. Volišča so bila zelo lepo okrašena.

Uspeh volitev v delovni organizaciji Steklarni Hrastnik je več kot zadovoljiv. Tako so naši delavci še enkrat dokazali pripravljenost za povezovanje na osnovi določil zakona o združenem delu.

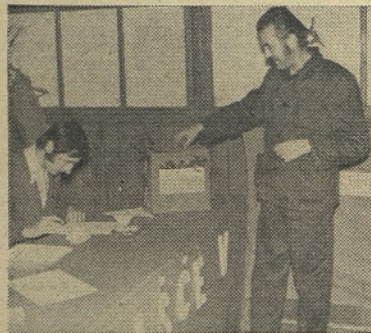
Tudi v naših sosednjih delovnih organizacijah, s katerimi se združujemo: TKI in SIJAJ, so volitve uspešno izvedli, kar je razvidno iz tabele, ki jo v celoti objavljamo.

Tako so se delavci vseh treh podjetij v Hrastniku odločili z visokim odstotkom za združitev. Sedaj moramo še počakati, kako se bodo odločili člani delovnega kolektiva Jugometal. Ker se bodo pri njih volitve izvedle neko-

liko pozneje. Upamo pa, da bo referendum tudi pri njih tako uspel kot je v Hrastniku.

Zidarji iz TOZD V na volišču

Volišče v TOZD IV — orodjarna s strugarsko-cizelersko delavnico

Na volišču TOZD II

Ze v zgodnjih jutranjih urah je večina volilcev največje TOZD I — ročna in polavtomatska predelava steklene mase — opravila svojo dolžnost in prišla na volišče

IZID GLASOVANJA DELOVNIH ORGANIZACIJ

TKI HRASTNIK, STEKLARNE HRASTNIK, SIJAJA HRASTNIK za referendum za združitev v POSLOVNO SKUPNOST HRASTNIK — JUGOMETAL na dan 10. novembra 1977

Delovna organizacija	Število vpisanih v volilni imenik	Glavalo je	%	»Za«	%	»Proti«	%	Neveljavnih glasovnic je	%
TKI	463	446	96,3	346	77,6	97	21,7	3	0,7
Steklarna	1714	1630	95,10	1580	96,93	36	2,21	14	0,86
SIJAJ	319	307	91,2	271	88,3	34	11,0	2	0,6
SKUPNO	2498	2398	96	2186	91,2	207	8,6	5	0,2

NOV ODLOK O JAVNEM REDU IN MIRU V HRASTNIKU

Skupščina občine Hrastnik je na zasedanju zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 25. oktobra 1977 na predlog Izvršnega sveta SO Hrastnik sprejela odlok o javnem redu in miru v občini Hrastnik, ki je usklajen z republiškim zakonom o prekrških. Osnutek odloka je bil v javni razpravi od 10. julija do 25. septembra 1977 z namenom, da dajo občani nanj svoje pripombe in predloge.

Vsebina sprememb novega odloka o javnem redu in miru na območju občine Hrastnik pomeni predvsem valorizacijo denarnih kazni. Po sedaj veljavnem odloku

o redu in miru, ki je bil objavljen v Glasniku št. 16/67, predpisane denarne kazni niso več učinkovite, ker so prenizke in jih je bilo treba uskladiti z novimi predpisi.

Družbeni razvoj v naši občini omogoča delovnemu človeku višji standard, ki pogojuje nove sodobne oblike življenja in združevanja občanov na področju dela, kulture in rekreacije. V letu 1967, ko je skupščina občine sprejela odlok o javnem redu in miru, v občini še nismo imeli toliko avtomobilov, sodobno urejenih cest, parkirišč in zelenic. Zato tudi ni bilo nobenih potreb, ki bi nareko-

vale ureditev tovrstnega reda.

Danes pa že čutimo potrebo, da pristopimo k ureditvi in omejitvi nastalih pojavov. Čestokrat gre za zelo nepomembna dejanja, ki pa pri posameznih ljudeh povzročajo neverjetno velik hrup — nezadovoljstvo in obrekovanje. Zato je bil namen, da se z navedenim odlokom zajame čimveč dejanj, ki so v nasprotju s človekovo moralno. Te zadeve so našteje in sankcionirane v republiškem zakonu o prekrških zoper javni red in mir, ki je objavljen v Uradnem listu SRS, št. 16/74, in ni potrebno, da bi iste določbe vnesli tudi v občinski odlok o javnem redu in mi-

ru. Zato predlagamo, da se občani seznanijo tudi z republiškim zakonom o prekrških zoper javni red in mir.

Delegati zbora združenega dela skupščine občine Hrastnik so ob sprejemanju odloka izrazili željo, da se z njegovo vsebino seznanijo čimširši krog občanov in delovnih ljudi. Zato so sprejeli zaključek, da se odlok objavi v tovarniških glasilih v občini Hrastnik.

Predlagamo, da se občani seznanijo z odlokom in svoje življenje uravnavajo tako, da bo čim manj preprirov in morebitnih konfliktov.

ODDELEK

ZA NOTRANJE ZADEVE

ODLOK O JAVNEM REDU IN MIRU V OBČINI HRASTNIK

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom so predpisani ukrepi za varstvo občanov in premoženja, za varovanje javnega reda in miru, zdravja in čistoče, zunanega videza mesta in naselij ter zelenih površin in ukrepi za varovanje živali v občini Hrastnik.

2. člen

Občani so dolžni uravnati svoje življenje in delo tako, da ne motijo, vznemirjajo ali ovirajo drugih pri njihovem delu, razvedrilo ali počitku, da ne ogrožajo njihovega zdravja ali premoženja, da spoštujejo družbeno disciplino in javno moralo, da skrbijo za privlačen in dostojen videz svojega kraja in da ne opuščajo ali opravljajo dejanj, ki so po tem odloku obvezna oziroma prepovedana.

Starši in skrbniki, ki jim je zapuano varstvo in vzgoja mladoletnikov, so odgovorni za prekrške, ki jih storijo mladoletniki, če so prekrški posledica njihove pomanjkljive skrbi za mladoletnike.

II. VARSTVO MIRU IN DRUŽBENE DISCIPLINE

3. člen

Zaradi varstva miru in družbene discipline je prepovedano:

1. pijanim osebam kljub opominu zadrževati se v gostinskih in drugih podobnih lokalih in na prireditvenih prostorih, kjer točijo alkoholne pijače;

2. motiti zborovanja, javne shode ali druge dovoljene javne prireditve;

3. točiti alkoholne pijače v prostorih, kjer prodajajo kruh in slaščice;

4. kaditi v gledališčih, športnih dvoranah, kinematografih, javnih prevoznih sredstvih, v prostorih, kjer strežejo ali prodajajo slaščice in kruh in so prvenstveno temu namenjeni, ter v drugih prostorih, kjer je kajenje izrecno prepovedano (na sestankih in zborovanjih v zaprtih prostorih, če se prisotni o tem dogovorijo);

5. prenočevati na tržnici, senikih, kozolcih, v parkih, na avtobusnih postajališčih, železniški postaji in v podobnih objektih;

6. zalivati vrtove, prati avtomobile ali na drug podoben način

trošiti vodo iz vodovodnih omrežij v času izrecnega opozorila na to, da je potrošnja zaradi pomanjkanja vode omejena;

7. postavljati mlaje na javnem prostoru ob cestah, razen ob proslavah in drugih slovesnostih, ki jih prirejajo družbenopolitične skupnosti, delovne organizacije, družbenopolitične organizacije ter samoupravne interesne in druge družbene skupnosti;

8. puščati v stanovanjskih naseljih motorna vozila z delujočimi motorji;

9. ovirati promet pešcev po pločnikih z zadrževanjem v skupinah na krajih, ki predstavljajo prometne ožine;

10. poškodovati ali odstraniti oglase in druga obvestila v času, ko imajo še pomen;

11. povzročati ropot ali hrup v bližini šol ali drugih javnih ustanov;

12. dovoljevati, da psi ponoči daljši čas tulijo in lajajo ter s tem občutno motijo občane;

13. krošnjarenje po domovih brez ustreznega dovoljenja;

14. z glasnim govorjenjem ali petjem motiti ljudi pri nočnem počitku med 22. in 6. uro.

III. VARSTVO LJUDI IN PREMOŽENJA

4. člen

Zaradi varstva ljudi in premoženja je prepovedano:

1. v javne lokale nositi orožje ali predmete, ki so prirejeni za napad;

2. netiti ali prenašati ogenj na način, ki ogroža varnost ljudi in premoženja ali zadimljuje okolico;

3. dražiti ali plašiti živali;

4. opustiti popravilo ali odstranitev objektov in naprav, ki ogrožajo varnost ljudi in premoženja;

5. uničiti, poškodovati ali odstraniti napisne table in druga javna znamenja;

6. poškodovati, odstraniti naprave za javno razsvetljava;

7. z metanjem kamenja ali drugih predmetov ogrožati varnost ljudi in premoženja;

8. pustiti ob javnih cestah ali poteh ograjo ali živo mejo v takem stanju, da ogroža varnost ljudi in prometa;

9. poškodovati, uničiti ali odstraniti poštne nabiralnike ter priprave in naprave na otroških in športnih igriščih;

10. uporabljati javne naprave nad dovoljeno obremenitvijo;

11. streljati z zračno puško in drugim orožjem zunaj organiziranih streljišč;

12. sankati, smučati, kotalkati ali igrati se na cestah;

13. skakati med vožnjo na vozila v javnem prometu ali se obhati na vozila med vožnjo;

14. ovirati promet na pločnikih in drugih javnih površinah z odlaganjem kuriva ali drugega materiala za dalj kot 12 ur; na glavnih ulicah velja prepoved tudi za čas med 13. in 15. uro;

15. voziti kolo ali druga vozila na igriščih ter po stezah in poteh v javnih parkih;

16. prislanjati kolesa na stene hiš, robnike cestnih hodnikov, na izložbena okna ali kamorkoli, kjer to lahko povzroči škodo ali ovira promet;

17. opuščati namestitve in vzdrževanje varnostnih naprav pri gradnjah in popravilih objektov;

18. trgati in pobirati sadje in druge pridelke brez dovoljenja lastnika ali upravitelja ali poškodovati sadno drevje na tujem zemljišču;

19. zažigati odpadke ali kuriti ogenj v bližini stavb ali drugih objektov tako, da to moti okolico s smradom ali dimom;

20. puščati predšolske otroke brez nadzorstva na prometnih cestah ali drugih nevarnih krajih;

21. odmetavati cigaretne ogorke na krajih, kjer je nevarno za nastanek požara;

22. puščati kokoši ali drugo perutnino na prometne ceste oziroma druga mesta, kjer bi bila s tem ogrožena varnost prometa ali poškodovano premoženje;

23. odlagati les ob cestah in javnih poteh oziroma cestnih kanalih ali na cestnem zemljišču;

24. oranje cestnega zemljišča in naoravanje zemlje na cestišče.

IV. VARSTVO ZDRAVJA IN ČISTOČE

5. člen

Zaradi varstva zdravja in čistoče je prepovedano:

1. pljuvati ali drugače onesnaževati tla ali predmete na javnih prostorih;

2. puščati odpadke in fekalije na javna pota ali v odkrite cestne jarke;

3. voditi ali puščati živali v javne lokale, na tržne prostore, otroška igrišča, v javna kopališča in na pokopališča;

4. gojiti domače živali v stanovanjskih predelih in drugih objek-

tih, ki očitno motijo ali ogrožajo okolico na območju krajevnih skupnosti Hrastnik — zgornji in spodnji del ter krajevne skupnosti Dol pri Hrastniku;

5. poškodovati, uničiti ali odstraniti smetnjake ali košare za odpadke, postavljene na javnih mestih;

6. odlagati opuščene uporabne in neuporabne predmete, smeti, odpadke, odpadno gradivo ali gnoj na mestih, ki niso za to označena;

7. puščati greznice, odtočne kanale in posode s smetmi nezaprte ali nezadostno zaprte ali jih izpraznjevati ob nepravem času, opuščati čiščenje odtočnih kanalov in smetišč ter izpraznjevanje greznic;

8. metati v kanalske požiralnike predmete, ki jih utegnejo zamašiti oziroma poškodovati;

9. v javnih kopališčih onesnaževati vodo ali kakorkoli poškodovati kopališke naprave;

10. stapati preproge ali druge predmete iz višjih nadstropij, razen na mestih, ki so za to vnaprej določena od organa občinske skupščine ali hišnega sveta v zgradbi;

11. sušiti perilo, obešati kakršnekoli druge predmete na uličnih balkonih, oknih ali ulicah, če je za to na razpolago sušilni prostor;

12. prati perilo ali umivati se v studencih ali drugih javnih vodovodnih napravah, oziroma kakorkoli drugače onesnažiti vodo, ki je namenjena kot pitna voda za prebivalce in živino;

13. prevažati mrhovino, kosti, kože in podobne predmete v nezaprtih posodah ali pustiti mrhovino nezakopano.

V. VARSTVO ZUNANJEGA VIDEZA KRAJA, ZELENIH POVRŠIN IN ŽIVALI

6. člen

Zaradi varstva zunanega videza krajev, zelenih površin in živali je prepovedano:

1. nameščati lepake in oglase na krajih, ki niso za to določeni;

2. postavljati lesene ograje, ograje iz bodeče žice in druge provizorije, ki kvarijo zunanji videz kraja;

3. postavljati šotore, avtomobilske prikolice za bivanje ali kako drugače taboriti na zemljiščih, ki niso določena za taborjenje;

4. parkirati tovorna motorna vozila in avtobuse na mestih, ki za to niso označena;

(Nadaljevanje na 6. strani)

NOV ODLOK O JAVNEM REDU IN MIRU V HRASTNIKU

(Nadaljevanje s 5. strani)

5. parkirati vozila na travnikih in drugih kmetijskih površinah brez dovoljenja lastnika ali drugega upravičenca;

6. poškodovati spomenike, predstavljati, prevračati ali ponesnažiti klopi, mize, ograje in druge naprave v parkih ali drugih javnih prostorih.

7. člen

Lastniki in uporabniki stanovanjskih hiš in poslovnih zgradb ob cestah oziroma hišni sveti so dolžni:

1. skrbeti, da so nameščeni in vzdrževani žlebovi in odtoki meteorskih voda, snežni ščitniki in podobno;

2. odstraniti sneg, ki je zapadel preko noči, s pločnikov in dohodov k hišam, iz kanalizacijskih jarkov in koritnic do 5.30 ure zjutraj, prek dneva pa skrbeti, da bo novozpadli sneg sproti odstranjen;

3. čistiti pločnike in hodnike za pešce tako, da se s tem omogoči neoviran dohod do stanovanjskih hiš;

4. odstraniti ruševine zgradb, ograje in druge objekte, ki niso sposobni za obnovo ali kvarijo podoben kraja, pa niso pod posebno zaščito.

8. člen

Podjetja za vzdrževanje cest oz. krajevne skupnosti so dolžne spomladati pravočasno odstraniti z asfaltiranih cest pesek, ki so ga posipali zaradi poredice.

9. člen

Izložbe morajo biti primerno in lepo urejene, ne glede na to, v kakšne namene je uporabljen lokal, h kateremu spadajo.

Za urejenost izložb so odgovorni uporabniki lokalov, h katerim spadajo izložbe.

VI. KAZENSKE DOLOČBE

10. člen

1. Z denarno kaznijo 50 dinarjev se kaznuje za prekršek, kdor krši določbe:

3. člena, točke 9;
4. člena, točke 12, 15 in 16;
5. člena, točke 1 in 3 tega odloka.

2. Z denarno kaznijo 100 dinarjev se kaznuje za prekrške, kdor krši določbe:

3. člena, točke 1, 4 in 13;
4. člena, točko 13;
6. člena, točki 3 in 4 tega odloka.

3. Z denarno kaznijo od 100 do 1.000 dinarjev se kaznuje za prekršek, kdor krši določbe:

3. člena, točke 5, 10, 11, 12 in 14;
4. člena, točke 3, 7, 9, 11, 14, 18, 21, 22, 23 in 24;

5. člena, točke 2, 4, 5, 10 in 11;
6. člena, točke 1, 2, 5 in 6;
7. člena, točke 1, 2, 3 in 4 tega odloka.

Pravna oseba se kaznuje za prekršek iz

5. člena, točke 2;
6. člena, točke 2;
7. člena, točke 1, 2, 3 in 4 ter 8. in 9. člena tega odloka z denarno kaznijo od 300 do 3.000 dinarjev, njena odgovorna oseba

pa z denarno kaznijo od 200 do 1.000 dinarjev.

4. Z denarno kaznijo od 200 do 5.000 dinarjev se kaznuje za prekršek, kdor krši določbe:

3. člena, točke 2, 3, 6 in 7;
4. člena, točke 1, 2, 4, 5, 6, 8, 10, 17, 19 in 20;

5. člena, točke 6, 7, 8, 9, 12 in 13 tega odloka.

Pravna oseba se kaznuje za prekršek iz

3. člena, točki 3 in 6;
4. člena, točke 4, 5, 6, 8 in 10;
5. člena, točke 6, 7 in 13 tega odloka;

z denarno kaznijo od 500 do 10.000 dinarjev, njena odgovorna oseba pa z denarno kaznijo od 200 do 3.000 dinarjev.

11. člen

Delavci Postaje milice Hrastnik ali pooblaščen delavci upravnega organa smejo izterjati denarne kazni takoj na mestu od tistih, ki jih zalotijo pri prekrških, navedenih v 1. in 2. točki 10. člena tega odloka.

Denarna kazen, ki se plača takoj na mestu, se ne izterja od mladoletnikov pod 18. letom starosti, če niso zaposleni.

12. člen

Predlog za uvedbo upravno-kazenskega postopka po tem odloku dajejo postaja milice Hrastnik, upravni organ skupščine občine Hrastnik, ki je pristojen za notranje zadeve ter druge organizacije, skupnosti in občani.

Postopek na prvi stopnji vodi pristojni sodnik za prekrške občine.

VII. KONČNE DOLOČBE

13. člen

Izvršni svet Skupščine občine Hrastnik je pooblaščen, da daje tolačenje k izvajanju posameznih določb odloka.

14. člen

Z dnem, ko prične veljati ta odlok, preneha veljati odlok o redu in miru na območju občine Hrastnik (Glasnik št. 16/67) z dne 18. 4. 1967.

15. člen

Ta odlok začne veljati 30. dan po objavi v Uradnem vestniku Zaslavja.

Številka: 22 — 16/77 — 1

Datum: 25. 10. 1977

Predsednik
Skupščine občine Hrastnik
Branko Milinovič, dipl. pravnik

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za prekrasna darila.

Posebna hvala tov. Reziki Šunta za izrečene prisrčne besede in darilo.

Ta prelepa darila me bodo spominjala vedno na vas, zato še enkrat lepa hvala vsem skupaj.

Želim vam še mnogo uspešnih dni in medsebojnega razumevanja pri nadaljnjem delu.

Marija Knez

30 LET LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA SVOBODE I. HRASTNIK

V letošnjem letu, ko jugoslovanski narodi proslavljamo 85-letnico rojstva tov. TITA, 40-letnico prihoda tov. Tita na čelo KPJ, 40-letnico ustanovnega kongresa KPS, praznuje tudi naše lutkovno gledališče 30-letnico svojega obstoja. Začetki našega lutkovnega gledališča segajo v leto 1946, v čas, ko je bil največji polet pri izgradnji in obnovi naše porušene domovine, ko je jugoslovanska mladina prevzela častno in odgovorno nalogo, da zgradi progo Brčko—Banoviči.

Hotenje mladih pa ni bilo usmerjeno samo v fizično delo, pač pa tudi v izobraževanje v tehničnem in kulturnem pogledu.

Tako je bil 6. aprila leta 1946 sklican ustanovni občni zbor »Aerokluba«, na pobudo Vilija Kohne, ki se ga je udeležilo 26 mladih vajencev kovinske in elektro stroke. Že v tem letu so obiskovali 4 člani letalsko športno šolo na Blokah.

lutk, ki jih je prinesel v Hrastnik, uresničila. Tov. Košutnik je bil že zelo razočaran nad takratnimi kulturnimi forumi in nekaterih ljudi, ki so mu samo obljubljali pomoč, v resnici pa niso ukrenili ničesar. Stopil je med člane Aerokluba, takrat delavoljne mladince in jih seznanil z osnutki lutk, ki so jih začeli že v nekaj dneh intenzivno sami rezati in oblikovati.

Nihče tedanjih članov bi si ne upal trditi, da ni imel krvavih žuljev na roki od noža, ker bi se osmešil kot lenuh. Med tem časom, ko so rezali trupe, roke in noge za lutke, so v kemični tovarni izdelovali lesen lutkovni oder po zamisli tov. Košutnika. Ko je bilo vse gotovo, so prispele naročene lutkovne glave iz Ljubljane, ki jih je izdelal pokojni profesor Lojze Lavrič. Ta je izdeloval lutke še za partizansko lutkovno gledališče. Pričeli so z vajami pod vodstvom tov. Košutnika in že 15.

Člani lutkovnega gledališča ob 30. obletnici

Takoj po ustanovitvi so dobili dva mlada delovna prostora v domu »Partizana«, v katerem je bila kino kabina in mala veža. Tu notri so se zbirali vsak dan ob 15 in izdelovali modele pozno v noč. Redkokdaj je odšel kdo pred 22. uro domov.

V jeseni leta 1946 so ti fantje mnogo govorili o tov. učitelju Silvu Košutniku, ki jih je takrat poučeval na obrtni šoli v Hrastniku, da ima lutke in da bi rad ustanovil lutkovno gledališče.

Ker je tov. Kohne že v rani mladosti imel veselje do lutk, dasiravno ni poznal te dejavnosti razen čitanja iz šolskih revij, se je pogovarjal s člani, da bi v Aeroklubu ustanovili še lutkovno gledališče. Pojasnjeval jim je, kako pomembno bi bilo to delo zanje in za hrastniško dolino.

V letnem času bi izdelovali modele in se izpopolnjevali v letenju po letalskih šolah, jeseni in pozimi bi se pa iz sinjega neba spuščili v dvorane, kjer bi s pravljicami zabavali otroke. Predlog je bil sprejet. Stopil je v stik s tov. Košutnikom, ki pa ni mogel verjeti, da bi se njegova ideja glede

februarja 1947 uprizorili premiero, igrico Začarani grad, v domu Partizana pred nabito polno dvorano. Tehnično izvedbo te prve igrice je opravil tov. Kohne Vili, lutkovne glave pa je plačala osnovna šola. Ker pa se s to dejavnostjo ni dalo delati v tako utesjenem prostoru, jim je na pomoč priskočil rudniški odbor sindikata, ki je izposloval pri rudniku lokacijo in staro leseno barako, katero so postavili pod Zavraškom. Dolga je bila 11 m in 9 m široka. Celo gradnjo in opremo so izdelali sami udarniško, kajti ta baraka jim je pomenila sedaj resnično drugi dom, kjer so pustili in izkoristili ves prosti čas. Hodili so gostovat po bližnji in daljnji okolici. Prišli so celo do Slovenske Bistrice. Če ni bilo za prevoz tovornjaka, so za bližnje kraje najeli voz s platomem na konjsko vprego.

Skoraj 12 let jim je bil sindikat rudarjev kot mati neogljenu otroku. Vse lutkovne glave od prof. Lavriča in sploh ves material je plačeval sindikat, kar je vredno pohvale. Ko pa se je prof. Lavrič smrtno ponesrečil, je na

(Nadaljevanje na 7. strani)

Problematika nočnega dela žena

SESTANEK MEDREPUBLIŠKEGA PANOŽNEGA SINDIKATA ZA NEMETALE V BEOGRADU

Delovna organizacija Steklarna Hrastnik se sooča s problematiko zboljšanja delovnih pogojev v vseh proizvodnih enotah svoje dejavnosti že dokaj obsežen čas. Podobno rešuje način zaposlovanja, ki temelji na izmenskem delu (tri in štiri izmene), pri čemer igrajo odločilno vlogo številne zasedbe žensk — delavk na omenjenih izmenah. Načelno vprašanje organizacije dela v pripravi steklarske proizvodnje, kjer je mišljena obdelava steklene taline, njena predelava in končna obdelava do gotovih izdelkov, vsebuje

medfazna področja, na katerih v težkih pogojih opravlja svoje proizvodno delo približno 50 % delovnega kolektiva Steklarne Hrastnik.

Obdobje minulih let nekje od leta 1970 naprej je povzročilo prelomnico v načinu zaposlovanja žena in mladine v nočnih izmenah. Njihova delovišča obsegajo najtežja fizična dela, kot so predelava steklene mase in se nadaljujejo prek lažjih delovnih mest do končne kontrole stekla, oziroma predelave in obdelave ter končnega oplemenitenja steklenih

izdelkov. Leta 1970 je delovna organizacija Steklarna Hrastnik v vseh svojih enotah zaposlovala 605 delavk in 48 mladoletnih delavcev (ženske in moški). To število zaposlenih je praktično predstavljalo nekoliko manj kot celoto število vseh zaposlenih delavcev v podjetju. V naslednjem obdobju je delovna organizacija prek sin-

Kot že rečeno, izhodno število v letu 1970, kar je predstavljalo 605 zaposlenih žena na nočnih izmenah, je bilo potrebno temeljito preanalizirati, kakšne so možnosti v skladu z obstoječimi zakonskimi ukrepi ter končno z mednarodno konvencijo dela, katere podpisnik je tudi Jugoslavija. Bistvo konvencije, ki nas obvezuje za odpravo ženskih delavk in mladoletnih delavcev iz pogojev nočnega dela, je zaključek v dokončni odpravi. Vendar kot delni podpisnik Jugoslavija nastopa v postopnem reševanju predmetne problematike glede na spekter proizvodnih dejavnosti, ki v naši državi še koristi izmensko delo oziroma v posameznih gospodarskih panogah žensko nočno delo kot trenutno še nepogrešljivo. Razlogi utemeljitev izhajajo iz socialne strukture, ekonomskega karakterja posameznih delovnih organizacij ter končno iz predhodnega obdobja samoupravnega urejanja delovnih in družbenih odnosov v gospodarskih organizacijah.

Načelno vprašanje, kdaj bo Steklarna Hrastnik sposobna dokončno odpraviti sedanje število še zaposlenih delavk na nočnih izmenah, je vprašanje časa in odvisnosti vseh družbenih in političnih momentov, ki vodijo naše gospodarstvo. Za ilustracijo se navaja akcentni predlog, ki bralca privede do razmišljanja, kaj in kako je Steklarna Hrastnik urejala vprašanje v minulem obdobju petih let.

Kljub povečanemu obsegu proizvodnje iz leta v leto pa so združeni napor organizatorjev proizvodnje v Steklarni Hrastnik skupno s sindikatom ter strokovno službo za varstvo pri delu uspevali v vsakoletnih naporih tako, da so z nemajhnimi naporji zgoraj navedeno število zaposlenih žena v nočnih izmenah od leta 1970 pa vse do leta 1976 zmanjšali na sedanjo število zgoraj navedenih izvršiteljev na 385 oseb, vključno z doslednim odpravljanjem mladoletnih delavcev v nočnih izmenah in na delovnih mestih, ki so fizično težja in nevarnejša.

(Nadaljevanje na 8. strani)

30. LET LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA SVOBODE I. HRASTNIK

(Nadaljevanje s 6. strani)

daljeval izdelavo lutkovnih glav in nazadnje kompletne lutke tov. Anton Jezovšek iz Maribora. V letu 1954 smo oder zboljšali, kajti leseni ni več ustrezal pogojem igranja. Naša težnja po čimboljšem tehničnem izvajanju marionet nas je privedla do tega, da smo leta 1957 zaprosili upravni odbor Svobode I, da nam odstopi oder z dvorano v starem delavskem domu. Na naše veliko presenečenje so nam to odobrili. Udarniško smo zgradili stalni lutkovni oder, ki še danes služi svojemu namenu. Ker smo pa bili s tem odrom vezani izključno na Hrastnik, smo zgradili še prenosnega istih dimenzij in tipa, da smo lahko hodili na gostovanje izven Hrastnika. Toda finančna plat je pokazala, da nismo rentabilni z gostovanji in sploh z marionetkami, pa četudi smo si prizadevali, da vsa dela opravljamo udarniško. Zato je začel tov. Kohn razmišljati, da se bomo morali preusmeriti na drugo vrsto lutk, ki je mnogo manj finančno zahtevna. Lepa prilžnost se mu je ponudila, ko so ga leta 1964 prvič poslali na »festival djeteta« v Sibeni, kjer je takorekoč prvič pogledal čez domači prag v širni svet, da si pridobi novega znanja za vodenje lutkovnega dela. Tam je podkrepil spoznanje, da če hočemo lutkariti v Hrastniku, se bo treba preusmeriti na vse vrste ročnih lutk, kajti le tako bomo lahko navzven širili to dejavnost. Dolgo je trajalo, preden smo se odločili, kajti vsi člani smo vztrajali pri marionetah. V tem obdobju smo igrali naslednje igrice: Začarani gozd, Jurček dvorni kuhar, Polet na Mars, Avtomobilska princeza, Vragov svak, Jurček zdravnik, Sovji grad, Obuti maček, Princ Razbojnik, Zlata skrinjica, Ptiček z kerma kljunčkomna itd.

Končno smo s pomočjo nekaterih zunanjih sodelavcev in seveda domačih forumov ZKPO Svobode I, deloma z novimi člani le uspeli narediti nov oder ročnih lutk in uprizorili junija 1975 prvo igrico »Volk in kozlički«. Za vso pomoč gre zahvala tov. Danilu Vrancu iz Maribora in pa seveda upravi mestnega lutkovnega gle-

dališča v Mariboru. Za to igro smo imeli izposojene lutke in scene iz mariborskega mestnega lutkovnega gledališča. Drugo igrico »Hudobni graščak« smo pa že plačali s svojimi finančnimi sredstvi, ki smo jih zaslužili od predstav z ročnimi lutkami.

V dveh letih, odkar obstajajo ročne lutke, smo zelo razširili območje gostovanj. Poleg domačega občinstva so si naše lutke ogledali otroci iz Zasavja, Posavja do vključno Kozjanskega. Vseh predstav smo imeli 42. Za naslednjo sezono imamo na programu lastno delo po scenariju tov. Kohneta »Zgodba o kalifu Štrku z javajkami«, »Medvedka lovimo« z ročnimi lutkami in »Zlato ribico« za Hrastnik. Poskušali bomo še bolj razširiti krog gostovanj.

To je kratka zgodovina našega lutkovnega gledališča, v katerem smo se soočili s težavami in radostjo naših uspehov. To ve samo tisti, ki se praktično ukvarja s to dejavnostjo, koliko ljubezni in potrpljenja je potrebno, da lahko minimalno zadovoljši mladega gledalca pri gledanju lutkovne predstave. Zadoščenje imamo takrat, ko sto in sto parov oči budno spremlja dogajanje na odru in ko iz sto mladih grl poslušas spodbudne kritike, ki hrabrijjo svoje pravilne junake.

V tem kratkem prikazu našega dela skozi tri desetletja našega obstoja ne smem mimo tega, da bi se ne zahvalil predstavnikom TOZD rudnika Hrastnik za vso materialno pomoč, katero so nam nakazovali pri uresničevanju naših idej. Zahvaljujem se tov. direktorju inž. Jožetu Zorčiču, ki nam je vedno odobril prevoz, katerega smo potrebovali pri gostovanju našega gledališča. Prav lepa hvala konferenci osnovne organizacije sindikata TOZD rudnika premoga Hrastnik za pokroviteljstvo naše obletnice.

Omenil bi še to, da je v našem aktivnem članstvu nekaj sinov ustanovnih članov našega gledališča in da bodo čez nekaj let člani že mogoče tudi njihovi vnuki. V teh treh desetletjih se je zvrstilo pri našem gledališču mnogo igralcev. Zato naj bo naše geslo: »Ne vzgajajmo lut, temveč z lutkami!«

Kamilu Kocman

Odbijalka stekla v TOZD I

dikata ter strokovne službe za varstvo pri delu sporazumno z vodstvom delovne organizacije sprejela načelni sklep o postopnem zmanjšanju ženskih delavk in mladoletnih delavcev na nočnih izmenah.

Vendar je potrebno razumeti, da pri omenjenih spremembah organizacije dela, s katerimi se je zmanjševalo število žensk in mladoletnih delavcev na nočnih izmenah, ni šlo brez posledic ekonomskega ter organizacijskega značaja. Razumljivo je, da je bilo potrebno prvotno število delavk iz nočnih izmen pri začetku sanacije prezaposeliti na ustreznih druga delovna mesta, ravno tako pa je bilo potrebno s težkimi organizacijskimi posegi spreminjati tok takratnega proizvodnega programa.

Stiskalka modelov v TOZD I

Problematika nočnega dela žena

(Nadaljevanje s 7. strani)

Tako se za primer navajajo obsežne reorganizacije zaposlenih delavk v oddelku dodelave — brusilnica, kjer je delovna organizacija na zahtevo republiškega sindikata ter organov republiške inšpekcije dela prešla iz troizemskega na dvoizemsko delo. Na ta način so se zmanjšali stroški v obliki nočnih dodatkov. Temu primeru je sledil drugi obrat ročnega in strojnega dekoriranja, ki je podobno prešel iz troizemskega na dvoizemsko obratovanje. To pa je že tisto število, ki ga

niso v fizičnem obsegu oziroma delovna mesta kontrole stekla delajo pod bistveno drugačnimi delovnimi pogoji od delavk v osnovni proizvodnji pri steklarskih pečeh. Sedanje število izvršiteljev žensk na kontroli stekla delovna organizacija Steklarne Hrastnik v nobenem primeru ne more spremeniti, kajti pogoji dela v bistvu odgovarjajo pogojnim zahtevam Republiškega sekretariata za delo, ki v okviru desetih pogojnih točk še dovoljuje obratovanje z zaposlovanjem žensk v nočnih izmenah.

Varstvo pri delu delavk na nočnih izmenah

Načelno vprašanje organizacije varstvenih in zdravstvenih pogojev zaposlenih delavk na nočnih izmenah je opredeljeno v samoupravnih aktih delovne organizacije, in to:

— Samoupravni sporazum o varstvu pri delu

— Pravilnik o varstvu pri delu

— Pravilnik o zaščitnih sredstvih delavcev

— Pravilnik o alkoholu in narkotičnih sredstvih.

Iz navedenega sledi, da je samoupravna organiziranost za predmetno področje tehničnega in zdravstvenega varstva urejena ter usklajena z zakonskimi normativi. Poleg tega pri delavskih svetih delajo komisije po tozilih, ki kot predmet svoje dejavnosti rešujejo problematiko žena in mladine v proizvodnih obratih podjetja. Pri teh komisijah aktivno sodeluje služba varstva pri delu, ki z dokumentacijo zdravniških pregledov, ugotovitvenih odločb inšpektorata dela ter analize splošnega stanja delovnih pogojev usmerja potek reševanja varstvene problematike.

Načelno vprašanje organiziranosti po tozilih vodi in organizira osnovna organizacija sindikata, ki je kot nosilec težišč varnih in zdravih pogojev za svoje delavce odločujoč faktor tovrstnega reševanja. Sindikat občasno sklicuje strokovna posvetovanja, na katerih se preverjajo doseženi uspehi pri urejanju varstva pri delu v delovni organizaciji, ki jo vodi strokovna služba, poleg tega pa nenehno spremlja postopno zmanjševanje delavk na nočnih

izmenah kjerkoli je to mogoče, oziroma predsedstvo sindikata odločujoče vpliva na sindikalne pododbore, da se izvajajo sanacijske težnje po postopnem zmanjševanju in zaželjeni končni odpravi nočnega dela v proizvodnih obratih delovne organizacije Steklarne Hrastnik.

Napori delovne organizacije, da zmanjšuje žensko delovno silo na nočnih izmenah, so bili precej orientirani tudi na zamenjavo moške delovne sile na tistih delovnih mestih, kjer so zaposlene delavke. Vendar je ostalo samo pri naporih oziroma željah, kajti realizacija se ni uresničila zaradi kroničnega pomanjkanja moške delovne sile v Zasavskem bazenu in sosednjih občinah. Namreč delovna mesta na kontroli stekla ter v osnovni proizvodnji, kjer delavke opravljajo delovna mesta izpihalk in natikalk stekla, finančno niso zanimiva za moško delovno silo, ki v pretežni večini nastopa-

jemljiv, ker se delovna organizacija prebija z izredno težkimi gospodarskimi težavami in ne dosega limit rentabilnosti, na drugi strani pa bi v okviru občine Hrastnik nastopilo drugo vprašanje, kam prezaposliti odpravljen oziroma sproščeno žensko delovno silo v Steklarni Hrastnik.

Iz vsega navedenega pa vendar ni potrebno razumeti, da je sindikat Steklarne Hrastnik zaključil svoje napore pri reševanju oziroma zmanjševanju števila žena na nočnih izmenah. Neglede na to, da podjetje izpolnjuje splošne in posebne pogoje za zaposlovanje žena v nočnih izmenah, ostaja tudi v bodoče odprto vprašanje postopnega zmanjševanja in to s povečano zamenjavo ženske delovne sile z moško delovno silo z delovnimi invalidi Steklarne Hrastnik, z uvajanjem mehanizirane stopnje kontrole gotovih izdelkov, kjer tehnični principi dovoljujejo to možnost z na-

Prodajalka v bifeju TOZD VI

ob sedanjem obsegu proizvodnje ter planu delovne organizacije ne moremo več zmanjševati.

Kljub temu, da se delovna mesta niso spreminjala, ampak so se spremembe nanašale samo na število izvršiteljev in so zaradi mehanizacije in organizacije dela obstoječa delovna mesta predvsem v osnovni proizvodnji predelave steklene mase ostala še na višini 120 izvršiteljev poleg ostalih, ki dopolnjujejo razliko do 385 žena v nočnih izmenah. To razliko predstavljajo delovna mesta kot je kontrola stekla, ki zaposluje največje število sedanjih ženskih delovnih mest v nočnih izmenah, vendar se kot dopolnitev utemeljuje, da ta delovišča praktično

Kontrolorke stekla v TOZD II

Izpihalka stekla na Lajki v TOZD I

jo kot hranitelji družin. Ta delovna mesta v sedanjem obsegu kljub zmanjšanju števila še vedno zasedajo delavke iz Hrastnika oziroma bližnje okolice, ker naša občina ne more nuditi drugih ustreznih delovnih mest precejšnjemu številu ženske delovne sile, voljne zaposlitve. Tako si podjetje Steklarna Hrastnik iz presežka delovne sile — ženske — zaposluje posamezna delovna mesta v svojem podjetju, zato pa posveča mnogo pozornosti in naporov za zboljšanje delovnih pogojev ter v perspektivi planira zboljšanje otroškega varstva ter končno urejanje kolektivne družbene prehrane, kar vse naj bi vplivalo na razbremenjevanje ženske — matere in končno delavke v izmanskem delu v proizvodnji stekla.

Morebitni administrativni ukrep po dokončni odpravi nočnega dela žena v Steklarni Hrastnik bi privedel glede na sedanje število 385 izvršiteljev žensk na nočnih izmenah delovno organizacijo v nemogoč položaj, ker bi praktično nastopilo vprašanje obstoja določenih dejavnosti oziroma opravil posameznih poklicev, s katerimi bi se pretrgala veriga sedanjega tehnološkega procesa. Tak ukrep ekonomsko ni spre-

bavo ustrezne avtomatske opreme, ter končno s posodobitvijo celotnega tehnološkega procesa z izbiro ustreznih proizvodov, ki bi tudi organizacijsko oziroma kadrovske vplivali na število samih izvršiteljev.

Za vsa tista področja dela, pri katerih niso niti iz tehničnega niti iz organizacijskega oziroma ekonomskega aspekta možne sanacije za zmanjšanje žensk na nočnem delu, bo to vprašanje še naprej odprto in se bo skušalo reševati v skladu z razvojno politiko združene organizacije v okviru poslovne skupnosti, katere član je delovna organizacija Steklarna Hrastnik nedavno tega postala.

Zdravstveno stanje delavk na nočnih izmenah je dokaj zadovoljivo, saj procentno dosega 4 % od skupnega števila žensk na nočnih izmenah, ki jim zaradi registriranih zdravstvenih obolenj dohiteva odklonitev za sposobnost opravljanja nočnega dela, in to od Dispanzerja za medicino dela Hrastnik. Bolezenska stanja izhajajo predvsem kot obolenja ožilja na nogah, ker so delovna mesta tipično stoječa ter v manjši meri splošnega zdravstvenega karaktera iz področja ginekoloških, avdiometričnih in psihofizioloških (Nadaljevanje na 9. strani)

Problematika nočnega dela žena

(Nadaljevanje z 8. strani)
bolezenskih stanj. Nesreče pri delu dosega okrog 5 % zaposlenih delavk na nočnih izmenah, vzroki poškodb pa so tipični za steklarsko industrijo in so lažje oblike, kot so manjši urezi na steklenih črepinjah kljub zaščitnim sredstvom, lažje mehanske poškodbe pri prekladanju oziroma pakiranju steklenih izdelkov v kartonsko in leseno embalažo ter nekaj primerov nesreč na poti z dela in na delo.

Natikalka stekla v TOZD I

Organiziranost varstva pri delu obsega poleg periodičnih zdravniških pregledov, ki so obvezni za delavke na nočnih izmenah, tudi urejanje delovnih pogojev v obliki sanacije ekoloških razmer ter končno urejevanje samih delovnih mest iz tehničnega aspekta, tako da so delovna mesta ugodnejša in da se z manjšim naporom ter psihofiziološkim naprezanjem dosega zaželjeni proizvodni rezultati.

Tudi aktivnost žena v osnovnih organizacijah sindikata doprinaša dobro sodelovanje pri reševanju delovnih ur ekoloških pogojev dela.

Odnašalka stekla v TOZD I

Za izobraževanje članov kolektiva je bilo v minulemu letu organizirano splošno testiranje in poučevanje s področja varstva pri delu, tako kot Zakon o varstvu pri delu zahteva in določa za proizvodne, vodstvene in vodilne delavce v naši delovni organizaciji. Ženske, ki delajo v nočnih izmenah, bodo tudi v bodoče predmet strokovnega izpopolnjevanja, s katerim se bodo poleg izboljševanja delovnih pogojev urejali samoupravni odnosi pri lažjem o-

pravljanju nočnega dela v obliki socialnega in otroškega varstva. Vendar je potrebno razumeti, da za vse napore sindikata, ki perspektivno planira izboljšanje delovnih razmer, posebno žensk na nočnih izmenah, obstaja skupno izhodišče gospodarskega stanja delovne organizacije ter končno pomoč samoupravne interesne skupnosti v okviru občine Hrastnik.

Razumljivo je, da dokler mati — delavka nima urejenega otroškega varstva, tako dolgo so samo izboljševanja delovnih pogojev samo del v smeri kompleksnega reševanja. Namreč praksa dokazuje, da ravno socialno oziroma otroško varstvo ter urejenost družbene prehrane v največji meri razbremenjuje delavko na nočnih izmenah oziroma delavke v delovnem razmerju, kar je tudi izhodišče kompleksnega reševanja kadrovskih potreb v delovni organizaciji Steklarne Hrastnik.

V perspektivnem razvoju sindikat Steklarne Hrastnik daje prioriteto odpravi nočnega dela žena na delovnih mestih v osnovni proizvodnji stekla — steklarski peči. Tamkajšnje število izvršiteljev, to je 120 oseb žensk delavk, bi se že v prihodnjem obdobju postopoma zmanjševalo tako, da bi na ta delovna mesta postopno zaposlili delovno silo iz bratskih republik, ker te sami nimamo; s tem bi dosegli izboljšanje proizvodnih rezultatov, na drugi strani pa bi te delavke, razbremenjene fizičnega dela pod težkimi temperaturnimi pogoji, premeščali za potrebe kontrole stekla, ki je povsem tipično žensko delovno mesto, tako da se v bistvu sedaj število 385 žena na nočnih izmenah ne bi spreminjalo, oziroma bi morali za te žene iskati novo zaposlitev.

Na ta način predsedstvo sindikata in osnovne organizacije sindikata želijo rešiti problem zaposlovanja ženske delovne sile, da bi s sproščanjem na težjih delovnih mestih nastopale številčne razbremenitve.

Sindikat Steklarne Hrastnik je v minulemu obdobju dveh let skupno s sindikati ostalih steklarn v Jugoslaviji predložil elaborat za priznanje beneficirane delovne dobe za delavke pri steklarskih pečeh. Vendar je prvotna zahteva po daljših obravnavah predložene dokumentacije doživela neugodno rešitev, s čimer se je bilo težko spriznati. Vendar so zahteve delavk na teh delovnih mestih ob podpori sindikata prišle v novo fazo utemeljitve njihove upravičenosti, tako da je predložen Invalidsko pokojninskemu zavarovanju nov zahtevk po priznanju beneficirane delovne dobe za delavke pri steklarskih pečeh, v kolikor ne bo mogoče z mehancizacijo oziroma zamenjavo z moško delovno silo zmanjševati.

V skladu z 2. in 4. odstavkom 51. člena Zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu izvaja Steklarna Hrastnik pogojne predpisane zahteve Republiškega sekretariata za delo in to:

— organizirano je strokovno varstvo pri delu ter periodični zdravniški pregledi za vse tiste delavke, ki so prvič oziroma na tri leta delajo na nočnih izmenah,

— organizacija združenega dela izpolnjuje predpisane splošne in posebne ukrepe in normative, ki se nanašajo na pogoj posebnega varstva žena,

— na nočno delo ni zaposlena delavka, ki je na porodniškem dopustu manj od 1 leta

— delavke, katerih otrok so mlajši od 7 let, so samo spora-

zumno razporejene na nočne izmene, vendar vse delavke in delavci v nočnih izmenah imajo zagotovljen hladni obrok ter tople napitke,

— otroško varstvo povzroča precejšnje probleme v okviru občine, zato delavke v nočnih izmenah zelo različno rešujejo tovrstno problematiko,

— osebni dohodek za delo v nočnih izmenah delovna organizacija Steklarne Hrastnik vrednoti v obliki 40 % nočnega dodatka za ženske in 35 % dodatka za delavce v nočnih izmenah,

— vsem delavcem je zagotovljen prevoz z dela in na delo v nočnem času,

— nočne izmene so zasedene s strokovnimi delavci, ki organizirajo in vodijo izmzensko delo,

— pogoj nočnega dela se posebej vrednoti za vse delavce delovne organizacije Steklarne Hrastnik s posebnim dodatkom v obliki dnevov dopusta.

Takšen način reševanja nočnega dela žena v Steklarni Hrastnik je trenutno najbolj sprejemljiv glede na vse okoliščine, ki so v poročilu zajete kot utemeljitev in perspektivne naloge, ki bodo v končni fazi v perspektivnem razvoju dokončno odpravile nočno delo žena.

Čistilka v kopalnici v DSSS

Predsedstvo sindikata

Srečanje z osmošolci

Bila sem prijetno presenečena, ko sem dobila vabilo OO ZSM osnovne šole narodnega heroja Rajka v Hrastniku, s katerim so me vabili na debatno popoldne. Vabila sem se zelo razveselila in se z veseljem tudi odzvala.

Splošno znano je danes, kako bliskovito teče čas. Leta osnovnošolske brezskrbnosti so hitro minila, prehitro se je končala srednja šola in zopet smo se znašli na razpoptju. Zdaj pa so se nas na prisrčen način spomnili mladinci, ki so pripravili res dobro organizirano srečanje.

Na začetku so nas pozdravile tov. Breda Vidmar, pomočnik ravnateljca, tov. Irena Kavšek, mentor OO ZSM na osnovni šoli, in predsednica OO ZSM Darja Ramšak, ki nas je tudi predstavila.

Zadrega ni bilo in pogovor je kar hitro stekel. Osmošolce je zanimalo življenje na srednjih šolah, zakaj smo se sploh odločili za kakšno šolo. Pogovor je stekel tudi o odnosu profesor—dijak, aktivnostih na šolah, učenju, študentskih, izobrazbi, ki jo daje določena šola. Sproščeno so nas spraševali, mi pa smo jim z veseljem odgovarjali. Bil je to dobro izbran način pogovora, v katerem smo lahko najlažje spregovorili o izkušnjah in vtisih iz srednjih šol. S temi svojimi občutki sicer ne moreš vplivati na odločitev učenca, ki ga čaka v septembru naslednjega leta oziroma že prej.

Upamo pa, da so bili naši vtisi vseeno le delček v mozaiku slike, ki si jo ustvarja vsak osmošolec, ko se odloča, kje nadaljevati šolanje.

In spet je tu čas, ta pa je tako hitro tekkel dalje, tako da se je tudi naš pogovor kmalu približal koncu. Zapeli smo še našo mladinsko pesem: »Lepo je v naši domovini biti mlad«, zaigral pa nam je še nadarjeni harmonikaš. Upam, da to ni bilo zadnje srečanje, kajti prepričana sem, da je to popoldansko srečanje zapustilo prijeten vtis v vsakem izmed nas in bi se prav gotovo tako v polnem številu spet udeležili kakšne debate.

Osmošolcem vsi želimo, da bi ob koncu šolskega leta vsi uspešno zakorakali v novo življenje, v takšno šolo ali v poklic, da bi bila njihova odločitev resnično posledica njihovih želja, veselja in zmognosti.

Aktivni in domiselni kot so že zdaj v osnovni šoli, bodo prav gotovo ostali tudi vnaprej in pripevali tudi k živahnemu delovanju organizacij in društev na mladinskem področju v srednjih šolah.

Jasna Kosm

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem brusilnice, še posebno pa delavkam na rezalnem stroju, za prekrasno darilo, ki me bo vedno spominjalo na čas, ko sem bila med vami.

Želim vam in kolektivu Steklarne pri nadaljnjem delu še veliko delovnih uspehov.

Smode Terezija

Odšli v pokoj

ŠTIHER ROBERT

31. 10. 1977 je bil upokojen naš dolgoletni sodelavec ŠTIHER ROBERT, mojster na MP srednja mala. Rojen je bil 28. 6. 1928 v Zagorju ob Savi v delavski družini.

Po končanem šolanju se je zaposlil 13. 1. 1943 v Steklarni Hrastnik kot odnašalec stekla. Veselje do steklarskega poklica mu je omogočilo, da je hitro napredoval. Kmalu je bil dodeljen na delovno mesto natikalca stekla na mašinski preši.

Takoj po končani vojne je Robert pričel ponovno delati kot nabiralec stekla na MP srednja mala pri različnih mojstrih, pri njih si je nabiral znanje, ki ga je pozneje pri svojem napornem delu s pridom uporabljal.

Še zelo mlad je sprejel odgovorno mesto brigadirja (mojstra) na tem delovnem mestu in ostal vse do svoje upokojitve. Biti mojster ni lahka stvar, vedno moraš paziti na to, da v brigadi, katero vodiš, vlada tovarištvu in medsebojno spoštovanje, ker samo na ta način je brigada lahko uspešna. Za vse to je imel Robert izreden posluš. Vsak, ki je bil dodeljen v njegovo brigado, ga je spoštoval, tako tudi uspehi brigade niso izostali.

Kot dober delavec je užival zupanje svojih sodelavcev, zato so ga večkrat volili v organe upravljanja, bil je večkrat član upravnega odbora, vidimo ga v centralnem delavskem svetu, predvsem pa v upravnem odboru sindikata, v katerem je bil zadolžen predvsem za fizkulturo.

Na športnem področju pa je bil Robert še posebno aktiven, saj je bil dolga leta aktiven nogometaš pri izredno dobrem nogometnem klubu »BRATSTVO«, v njem je sodeloval vse do znane združitve (fuzije).

Njegovo bogato delo pa s tem dnem ni prenehalo. Robert se je vključil v delo rekreacijskega odbora, v katerem je še danes. Zadolžen je za panogo rokometa. Bogate izkušnje, ki si jih je pridobil pri aktivnem nogometu, tedaj koristi uspešno pri rekreaciji. Za svoje delo na tem področju je dobil diplomu. Še en hobi ima Robert, ta mu je, kot sam pravi,

najbolj pri srcu. Od leta 1950 je član športnih ribičev; tudi tu je opravljal razne funkcije, nadalje pa je predsednik gospodarskega odbora. Tako si je pri ribičih za svoje delo prislužil več priznanj, tako društvenih, občinskih in republiško. Vse to je dokaz, da je Robert bil na vseh področjih uspešen.

Ko odhaja sedaj v zasluženi pokoj, upamo, da s tem ne bo prenehala tudi njegova aktivnost pri športu in pri ribičih.

Želimo mu, da bi zasluženi pokoj užival veliko let zdrav in zadovoljen v krogu svojih domačih.

DORNIK ŠTEFKA

Dne 30. 11. 1977 je bila upokojena naša sodelavka DORNIK ŠTEFKA, kuharica v menzi. Rojena 13. 11. 1922 v Hrastniku.

V steklarni Hrastnik se je zaposlila 2. 7. 1941 kot delavka. Delala je na različnih delovnih mestih v tovarni, tam pač, kjer so bile potrebe. V steklarni je Štefka delala od leta 1943. Pozneje se je zaposlila v cementarni Trbovlje in Potrošniku Hrastnik ter od leta 1962 ponovno v steklarni Hrastnik vse do svoje upokojitve.

Ko se je Štefka leta 1962 ponovno zaposlila v steklarni oziroma v menzi steklarne, je prišla na delovno mesto kuharice. Kot tako jo poznajo vsi tisti, ki so se hranili v naši menzi, dokler smo jo imeli. Vedno nasmejana in prijazna, z vsakim je bila Štefka izredno prijazna, ne samo z rednimi abonenti, ampak tudi z ostalimi našimi delavci, ki so občasno prihajali v menzo.

Zelo so jo pohvalili za njeno delo v letošnjem letu vsi tisti, ki so svoj dopust preživeli v Bohinju. Mnogi izmed dopustnikov so izrazili željo, da bi Štefka tudi naslednje leto kuhala v Bohinju, čeprav bo že takrat upokojena, seveda, če ji bo zdravje to dopuščalo. Ko so menzo pri steklarni podrli leta 1975 zaradi novega mostu v Hrastniku, je bila tudi Štefka prestavljena v menzo Tovarne kemičnih izdelkov, ki kuha sedaj tudi za naš kolektiv. Takrat jo je bilo malo strah, kako bo v

novem okolju. Hitro se je privadila novim abonentom in osebju v menzi kemične. Tako kot prej v naši menzi, je Štefka bila priljubljena tudi v tovarni kemičnih izdelkov. Na njeno delo ni nobenih pritožb. Kot je sama dejala, dobri in slabi ljudje so povsod, poskušala sem se prilagoditi enim in drugim, vendar z dobro voljo

se vse uredi. Res je tako, če ti spoštuješ druge, spoštujejo tudi drugi tebe.

Ko sedaj Štefka odhaja v zasluženi pokoj, ji zaželimo lahko samo to, da bi uživala pokojnino še veliko let zdrava in srečna v krogu svojih najdražjih.

Uredništvo

SPOMIN NA ZDRAVNIKA DR. JOŽETA DOLANCA

Dne 5. decembra sta minili dve leti, odkar so na pokopališču na Dolu na njegovo željo v krogu najozjih svojcev položili k večnemu počitku zdravnika dr. Jožeta Dolanca.

Ob tej drugi obletnici njegove smrti se ga Hrastničani spominjamo ne samo kot domačina, temveč tudi njegovega zdravniškega dela v času narodnoosvobodilne borbe in po osvoboditvi.

Življenjska pot dr. Dolanca ni bila lahka. Spričo številne družine je le ob izredni marljivosti in ob materialnem pomanjkanju končal študij in ga je kot mladega zdravnika sprejela v službo takratna delavska občinska uprava v Hrastniku.

Tovariš Jože Dolanc je bil eden izmed tistih redkih zdravnikov, ki so že v stari Jugoslaviji, zlasti pa med okupacijo, zdravili komuniste-ilegalce, da so ti lahko nadaljevali boj za osvoboditev slovenskega naroda. Tudi sam se je vključil v to borbo in v gozdovih skrbel za ranjence v raznih partizanskih bolnišnicah. Kot tak je postal tudi član Zveze komunistov.

Njegovo delo na zdravstvenem področju po osvoboditvi v Zasavju, zlasti pa v Hrastniku, je odražalo veliko skrb in odgovornost za napredek zdravstvene službe, izredno je bil tudi dosleden v tem, da bi bili le resnično bolni deležni temeljitega zdravljenja. S tem je prihranil znatna sredstva za splošen gospodarski napredek in osebni dohodek zaposlenih. Več zdravnikov s takimi doslednimi življenjskimi principi bi za napredek zdravstvene službe in socialistične družbe sploh potrebovali tudi danes, zato tovariša dr. Jožeta Dolanca pogrešamo in ga bomo ohranili še dolgo v spominu.

Stanko Brečko

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža in očeta
STEFANA ZAGORCA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjene vence, cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna hvala sodelavkam in sodelavcem skladišča gotovih izdelkov za vence in denar. Hvala tov. Roziki Simeršek za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zalujoča žena Fani, sin Štefan z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

ALOJZIJE DRGAN

se zahvaljujemo vsem, ki so izrekli sožalje, poklonili cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči

ZAHVALA

Ko odhajam v pokoj, bi se rada zahvalila vsem sodelavkam in sodelavcem brusilnice in pisarnam TOZD I za prelep darila, ki ste mi jih poklonili in ki me bodo spominjala na čas, ko smo delali skupaj.

Zelim vam pri nadaljnjem delu še veliko delovnih uspehov.

Malenšek Jožefa

ZAHVALA

Prek našega glasila Steklar bi se rada zahvalila sodelavkam in sodelavcem KIKO delavnic, predvsem pa tovarišu Viližu Petriču in Jožetu Veleju za vso pozornost, ki so mi jo izkazovali v času moje bolezn.

Vsem želim še veliko uspehov pri delu, predvsem pa zdravja!

Mastnak Kristina

Delovanje delegatskega in skupščinskega sistema

Z namenom, da se skušajo opraviti ugotovljene pomanjkljivosti v dosedanjem delovanju delegatskega in skupščinskega sistema po volitvah, ki so bile v letu 1974, je dolžnost občinske organizacije SZDL in občinskega sindikalnega sveta napraviti ustrezno oceno. Namen ocene je poleg tega tudi ugotoviti, v kolikšni meri se je utrdila politična oblast delavcev in omogočila spremembe družbeno ekonomskih odnosov v celotni družbeni reprodukciji in pri upravljanju drugih družbenih zadev. Ocena naj bi zajela obdobje od volitev v letu 1974 do sredine leta 1977.

Že ob uvedbi delegatskega sistema je takšen način izvrševanja samoupravnih in oblastnih funkcij delavcev in delovnih ljudi ter občanov sprožil veliko zanimanje za to, da bi v bodoče prek delegatov v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti, kot v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti, delavci dejansko lahko zagotovili svoj vpliv in interese in s tem oblikovali politiko.

Ocena dosedanjega delovanja delegacij, konferenc delegacij in celotnega skupščinskega sistema naj v pripravah na nove volitve pomaga zadostiti načelu: »Pravi človek na pravo mesto!« — pri čemer pa moramo upoštevati interese ožje kot širše družbene skupnosti, kakor tudi nagnjenja in družbeno usposobljenost posameznikov. V tem pogledu se postavlja tako pred organizacijo SZDL kot pred organizacijo zveze sindikatov zahtevna naloga, da v postopku evidentiranja in kasneje kandidiranja posameznikov za člane delegacij opravi čim boljše izbor, ker se bo nedvomno prek dobre kadrovske strukture lahko v veliki meri izboljšalo funkcioniranje celotnega delegatskega in skupščinskega sistema.

Oceno naj bi obravnavale in jo dopolnile vse zainteresirane in odgovorne politične in samoupravne strukture v občini, zaključila pa naj bi se s sprejemom skupne ocene na sejah krajevnih skupnosti in občinske konference SZDL.

Ob sprejetju ocene je potrebno na konferencah jasno in čim konkretnije opredeliti vsa načela in merila za kandidiranje ter opredeliti nadaljnjo politično aktivnost v pripravah na predstoječe volitve. V ta namen bo potrebno v občini ponovno preveriti vsebino sklepa o načinu oblikovanja delegacij za skupščino občine Hrastnik in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, kakor tudi kriterije in merila, ki so bili podlaga za kadrovanje delegatov in nosilcev vodilnih funkcij v skupščini občine in v samoupravnih interesnih skupnostih oziroma v njihovih izvršilnih organih. Prav tako bo potrebno pristopiti k spremembi in dopolnitvam občinskega statuta, ki mora biti prilagojen odnosom, ki izhajajo iz zakona o združenem delu, in drugim specifičnostim, ki jih imamo v občini. V tem pogledu bo potrebno posvetiti posebno pozornost spremembam, ki se nanašajo na opredelitev pristojnosti posameznih zborov občinske skupščine.

Ocena delovanja temeljnih delegacij

Osnovna ugotovitev je, tako kot verjetno v mnogih drugih občinah, da z delovanjem delegacij v pretečenem obdobju nismo zadovoljni. Za takšno ugotovitev je več razlogov. Prvi razlog je nedvomno v tem, da delujejo delegacije preveč odtrgane od celotnega sistema — samoupravnega dela in v krajevnih skupnostih. Drugi razlog je v tem, da delujejo delegacije izključno ob sklicu zasedanj občinske skupščine oziroma posameznih zborov in obravnavajo le posredovano gradivo. Nadaljnji razlog za takšno ugotovitev je dejstvo, da so delegacije prepuščene preveč same sebi in ni ustrezne povezanosti niti z organi upravljanja, sploh pa ne z bazo, ki je člane delegacij izvolila.

Nedvomno je točna tudi ugotovitev, da delegacije doslej niso sodelovale v pripravah za delo posameznih zborov oziroma skupščine in da od njih ni bilo podanih praktično nobenih iniciativ za reševanje nastalih problemov.

Nič novega tudi ni, če ugotovimo, da delegacije ne obveščajo delavcev in delovnih ljudi ter občanov o delu delegacije in o delu delegatov v zbori občinske skupščine. Vseh teh ugotovitev seveda ne gre popolnoma posploševati, vendar pa je takšna praksa, ki nikakor ni pozitivna, prevladujoča. Se dosti slabša je situacija v tistih sredinah, ki po kriterijih in merilih niso oblikovale svoje delegacije, temveč so se združile v konferenco delegacij. V takih primerih je značilno, da se delegati opredeljujejo kot delegati svoje sredine, to pomeni delovne skupnosti, iz katere konkretno delegati izhajajo. Pri tem seveda ni mogoče govoriti o o kakšnikoli povezanosti delegata z ostalimi člani delovnih skupnosti, ki tvorijo skupno konferenco delegacij. Zlasti za te sredine je še posebej pomembno vprašanje fleksibilnega mandata in je potrebno storiti vse, da se bodo delegati dejansko menjali na zasedanjih zborov oziroma skupščine, ker bomo le na tak način zagotovili, da bodo o problemih seznanjeni člani delovnih skupnosti, ki sestavljajo takšno konferenco.

Za izredno negativno ugotovitev lahko štejemo ugotavljanje, da delegacije v temeljnih organizacijah združenega dela sploh nimajo za del samoupravljanja, ampak jih opredeljujejo kot nekaj, kar je zunaj temeljne organizacije združenega dela in predstavlja nekaj »družbenega oziroma občinskega«. Da bo delo delegacij in odnosov članov delegacij drugačen, bo nujno potrebno zagotoviti v samoupravnih aktih temeljnih organizacij združenega dela, enako pa tudi v statutih krajevnih skupnosti, da bodo odnosi delavcev oziroma delovnih ljudi in občanov do članov delegacij konkretno opredeljeni. Ko bo storjeno to, bo nedvomno mnogo lažje zagotoviti v vsaki temeljni organizaciji združenega dela in krajevni skupnosti tudi potrebno strokovno in administrativno pomoč za delo posamezne delegacije.

S takšno opredelitvijo v ustreznih samoupravnih aktih bo delegatom omogočeno nemoteno opravljanje njihove funkcije. Obenem pa bo nedvomno tudi drugačno, predvsem pa pravilno družbeno ovrednotena funkcija člana delegacije in delegata.

Poleg teh opredelitev bodo morali samoupravni akti temeljnih organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti konkretnije opredeliti organiziranost delegatov v samoupravnih organih. Prav tako bo ustreznejše kot je to doslej potrebno urediti in rešiti vprašanja politike nagrajevanja po delu v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih delovnih skupnostih. Zato je treba zagotoviti, da člani delegacij zaradi opravljanja svojih delegatskih funkcij v delitvi dohodka ne bodo materialno prikrajšani, v občinskem merilu pa bo potrebno čimprej sprejeti ustrezen odlok ali drug akt, po katerem se bodo reševala ostala vprašanja materialnega značaja, ki zadevajo delegate (prevozi na seje, povračila osebnih dohodkov občanom, ki so kmetijski proizvajalci ali opravljajo zasebno obrt).

Nedvomno je eno od osrednjih vprašanj delegatskega sistema, kako zagotoviti stalno medsebojno povezanost delegacij in delegatov z njihovo samoupravno bazo in vzporedno s tem, kako zagotoviti, da bodo člani delegacij in delegati dobro poznali tako probleme v sredinah, iz katerih izhajajo, kot tudi probleme, ki se rešujejo na nivoju občine oziroma republike.

Znana je ocena, da člani delegacij s problemi niso v zadostni meri seznanjeni in da je razlog za takšno stanje delno v pomanjkanju dobrih informacij, delno pa v nezadostni meri zainteresiranosti delegatov o spoznavanju problematike. Tudi to stanje nedvomno prispeva k temu, da posamezne sredine opredeljujejo delegacije kot nekaj, kar je izven njihove samoupravne strukture.

Enako kot je nezadovoljiva povezanost delegacij in delegatov s samoupravnimi organi in samoupravno bazo v temeljnih organizacijah združenega dela in v drugih delovnih skupnostih, je nezadovoljiva povezanost delegacij in delegatov tudi v krajevnih skupnostih. Tudi v krajevnih skupnostih se delegacije še niso uspele vključiti in povezati v ostale oblike samoupravnega in političnega delovanja, odločanja in življenja v posameznih krajevnih skupnostih in se prav zaradi tega stališča ki jih posedujejo delegati v skupščinah, v največ primerih oblikujejo izključno v krogu, ki ga predstavljajo člani delegacij. Se bolj kritična pa je ugotovitev, da mnogokrat tudi delegacije niso sklepčne. Takšna ugotovitev pa nas kaj hitro pripelje do naslednje ugotovitve, da stališča, predlogi in mnenja delegatov niso stališča sredin, ki so delegate izvolile, temveč da gre za stališča nekaterih članov delegacij ali celo posameznikov.

Z ozirom na medsebojno soodvisnost povezanost med krajevnimi skupnostmi in temeljnimi in drugimi delovnimi organizacijami bi bilo samo po sebi umev-

no, da bi prišlo mnogokrat do skupnih sej delegacij iz temeljnih organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti, ker bi lahko na takšnih sejah uskladili stališča, ki bi jih potem zastopali delegati bodisi v občinski skupščini, bodisi v skupščinah interesnih skupnosti. Takšne povezanosti torej v delu delegacij ni bilo znani. Seveda pa ne bi bili objektivni, če bi skušali pomanjkljivosti in vso kritiko usmeriti in prevaliti le na delegacije. S tem v zvezi je potrebno poudariti, da je tu s strani samoupravnih organov v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih izvršilnih organov, ni bilo zadostne, da ne rečemo nobene iniciative za sodelovanje. Ta ugotovitev pa nam kaže na to, da bomo morali člani samoupravnih organov in njihovih izvršilnih organov, tako v temeljnih organizacijah in člani ZK, v bodoče svoje delo v krajevnih skupnostih, zlasti pa drugače zastaviti in svoj odnos do delegacij spremeniti.

Ob analiziranju stanja delovanja delegacij in delegatov pa je posebej odločilnega pomena tudi vprašanje nadaljnje ustrezne pomoči delegacijam in delegatom. Tudi tu kaj hitro lahko ugotovimo, da z oblikami in z vsebino pomoči, ki so jo deležne maloštevilne delegacije, ne moremo biti zadovoljni. Ta pomoč bo morala biti v bodoče bolj organizirana in se bo morala obdržati ne prek nasvetov, temveč prek organiziranega delovanja družbenopolitičnih organizacij, ki so dolžne nuditi vso ustrezno pomoč bodisi delegacijam bodisi posameznim delegatom.

Ob tem bi bilo prav, da bi v bodoče več razmišljali in storili tudi o načinu, ki je bil ocenjen kot zadovoljiv in se je doslej izrazil v tej obliki, da so bili organizirani z vodji delegacij oziroma s predsedniki konferenc delegacij sestanki, na katerih so jim predstavniki družbenopolitičnih organizacij skušali dati ustrezne napotke za njihovo delo. Predlagana oblika pomoči delegacijam prek članov izvršnega sveta občinske skupščine ni sprejemljiva, s tem pa seveda ni mišljeno, da člani izvršnega sveta in ostali nosilci funkcij v skupščini ne bi smeli sodelovati pri delu delegacij. Gre le za to, da člani izvršnega sveta ne bi prenašali stališč izvršnega sveta kot edino možnih in sprejemljivih v delegacije.

Za boljše delo delegacij v bodoče je izrednega pomena oblika in način informiranja. Teh oblik informacij imamo v občini več in delegacije so dosedanja način informiranja v odnosu občinske skupščine — delegacije ocenile za zadovoljiv. Kljub temu bi bilo verjetno še vedno vredno razmisliti o tem, da bi vendarle dobili v občini neko skupno informativno glasilo.

Zavedati se je potrebno, da je sistem informiranja v delegatskih odnosih eden od bistvenih elementov samoupravnih odnosov tako v krajevnih skupnostih kot tudi v združenem delu in da ne more biti govora o uspešnih samoupravnih odnosih, če obenem formiranja. Obseg samoupravnih ni vzpostavljen dober sistem in (Nadaljevanje na 12. strani)

NAGRADNA KRIŽANKA

STEKLARNA HRASTNIK	SMUČANJE	SUROVINA ZA IZDELAVO CEMENTA	PRISTANIŠČE V SEVERNEM ČILU	VALJEVO	LJUBKOVALNO MOŠKO IME	DEL OBRAZA	ŠPANSKO ZENSKO IME	ČMERAV CLOVEK	MAKEDONSKI NARODNI JUNAK (MIRCE)	STEKLARNA HRASTNIK	ITALIJA	RT V ŠPANIJI (JIMED VALENČIO IN MURCIO)	TOMISLAV NERALIČ	EDVARD GRIEG	ŠPORTNA TERMOVAJNA NA VODI	DOLINA ŠMUCARSKIH SKALNIC POD PONČAMI	ODŽAGAN KOS DEBLA	NAŠA TOVARNA GOSPODINJSKE OPREME	KRATICA ZA TANGENS
VZHODNI DEL HRVATSKE										RAZLAGALEC, IZVAJALEC									
TEKAČ NA DOLGO PROGO (42,2 KM)										ROMAN ZAKONCEV GOLON									
TISKOVNA AGENCIJA, NADE			REKA SKOZI GRENOBLE	DEBLO BREZ VEJ						MOLIBDEN			DVOŽNKA	LJUBČER, LJUBIMEC					
NEMŠKI BAKTERIOLOG = TBC (ROBERT)					STANKO BLOUDEK	FINSKA KOPEL KMEČKI PRAZNIK						ŠKOTSKA RODOVNA SKUPINA					REŠITE NAGRADNO KRIZANKO	OTOK ČAROVNIŠKE KIRKE	MEŠKA ENOTAZA DRAGO KAMENJE
MESTO OB JEZERU ARAL V SZ							ZMIKAVT	DRŽAVNA BLAGAJNA	ROMUN-FR. PISATELJ, NOVELIST (PANAIT)									ANDREJ KURENT	SLOV. GLED. IGRALEC (BRANE)
STEKLARNA HRASTNIK	VISOKA GORA V ŠVICI	BISMUT	UGLEDNI UGANDSKI DRŽAVNIK (MILTON DOBA, VEK)						PRITOK BAJKALSKEGA JEZERA	IZLOČANJE									
KOSILO					RIMSKI HIŠNI BOGOVI					MESTO OB USTJU DONA V SZ								OBER	
TRAČNICA				VRAG, ZLODEJ	NAJSTAREJŠI LATINSKI PREDVOD BIBLIJE						DROBIŽ V INDIJI							VZDEVEK GOETHEJEVE MATERE	GORA V ITALIJI (ALPAH)
STEKLARNA HRASTNIK	FOND	ZAČET. BOLG. DINASTIJE	MALIJSKI POLITIK (MODIČO)				ARENA BOKSARJEV	PEVSKI ZBOR				ROMULOV BRAT	PRITOK ZAHODNE MORAVE	ZDRAVILNI VRELEC V ROG. SLATINI	SNEŽNI VIHAR				
SLAVA KLAVORA		OČKA	PRESTOL					TEMELJ, OSNOVA	MOŠKO IME	POLOTOK V ČRNEM MOKRU								RENE CLAIR	LUNINA MENA, OBELEJE NA SMREKA
PESNIK SLOVENSKE MODERNE (DRAGOTIN)						OBLJUBA	SPODNJI DEL POSODE				PRVI PREDSEDNIK WEIMARŠKE REPUBLIKE (FRIEDRICH)								MIŠO KOVAČ
ITALIJANSKA DENARNA ENOTA					KOTANJA, SOTESKA						ZMAGA V SAHU							ANGL. PEVAKA ZABAVNE GLASBE	GRŠKA CRKA
BESEDA BREZ NAGLASA							FRANCOSKI PISATELJ, NATURALIST (EMILE)	BELGIJA				PISMENO POROČILO							
DEL TEDNA				KOŠČENO OGRODJE GLAVE								SEŠTAVIL: KARLI DREMEL	RAZSODIŠČE ZA IZBIRO NAJBOLJŠIH PRISPEVKOV						

NAGRADNA KRIŽANKA

Med reševalce s pravilnimi rešitvami bomo z žrebom razdelili 7 nagrad:

- 1. nagrada 50 din
- 2. nagrada 30 din
- 3.—7. nagrada 20 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo Steklarja, Steklarna Hrastnik. Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo v uredništvu do petka, 23. decembra.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno v Steklarju z dne 9. 11. smo prejeli 31 rešitev. Žreb je razdelil nagrade takole:

- 1. nagrada 50 din: Crnkovič Milan, upokojenec.
- 2. nagrada 30 din: Miklič Jože, upokojenec.
- 3. do 7. nagrado po 20 din dobijo: Jeran Franc I., Frankovič Ana, Kolšek Magda, Dvornik Marica, Potočin Jože.

DELOVANJE DELEGATSKEGA IN SKUPŠČINSKEGA SISTEMA

(Nadaljevanje z 11. strani)
informacij je nujno razširiti na vsa vprašanja, ki so predmet obravnav v občinski skupščini, kakor tudi v skupščinah samoupravnih in posrednih skupnosti. Prav takšna vsebina informiranja pa postavlja pred nas zahtevno nalogo, da obveščanje organiziramo čimbolj učinkovito. Ob tem ni potrebno posebej poudariti, da so v delegatskih odnosih subjekt informacijskih procesov delovni ljudje in občani in da morajo zaradi tega vse pomembne informacije najti pot prav do njih. Zaradi tega smo z dosedanjim načinom informiranja, ki obsega le določene skupine delovnih ljudi in občanov (delegacije) lahko le delno zadovoljni, nikakor pa ga ne smemo imeti za popolnega in dokončnega. Kljub občutni potrebi po boljšem informiranju delovnih ljudi in občanov pa bo potrebno posvetiti vsebini informacij, tako da bodo delegacije in vsi ostali samoupravni subjekti vedno obveščeni in seznanjeni z bistvom zadev, ki se ali se bodo obravnavale. Kljub temu, da je bilo rečeno, da smo z načinom obveščanja delegacij sorazmerno zadovoljni, pa je treba ugotoviti,

da bo tudi na tem področju potrebno spremeniti sistem informiranja in se večkrat posluževati možnosti, da se o nekaterih problemih, stališčih in sklepih direktno informirajo poleg delegacij tudi samoupravni organi ali pa celotne delovne skupnosti. Pri vprašanju informiranosti se postavlja kot poseben problem pravočasnost informacij. Mnogokrat se dogaja, da organi, ki predlagajo v obravnavo posamezna gradiva, s svojimi predlogi kasnije in nastaja občutek, da odgovorni pozabljajo na to, da živimo v sistemu delegatskih odnosov, ki zahtevajo v vsakem primeru daljši rok za obravnavo gradiv in za sprejemanje stališč o posredovanih predlogih. Ti primeri so značilni zlasti za obravnavanje gradiv, o katerih naj bi sprejele delegacije stališča, na podlagi katerih naj bi prišlo do odločitev na nivoju posameznih regij ali republik. Zaradi obilice dela in malog smo priča podobnih primerov tudi v občinskem merilu. Večina normativnih aktov, ki jih sprejema občinska skupščina, je sprejetih v enofaznem postopku, največkrat iz razloga, ker ni dovolj časa za dvofazni postopek, ki bi omogočal temeljitejšo razpravo med delovnimi

ljudmi in občani. V tem pogledu so storjeni v zadnjem času določeni premiki in bo izvršni svet, ki v glavnem pripravlja gradiva, skupaj z odgovornimi v občinski skupščini skušal zagotoviti, da bomo v prihodnje sprejemali v dvofaznem postopku vsaj najpomembnejše akte, ki jih sprejemamo v občinski skupščini. Glede odločanja delegatov v delegatskih skupščinah, tako v občinski kot v skupščini samoupravnih interesnih skupnosti, je potrebno omeniti problem, ki se nanaša na ravnanje delegatov, ko se je potrebno odločiti za splošni interes v občini in je pri tem potrebno do določene meje spremeniti »stališče delegacije, ki predstavlja oziroma »stališče«, ki ga je sprejela njegova delegacija. Mislim, da je takšen način in takšna mnenja potrebno čimprej preseči in doseči takšno stanje v mišljenju delegatov, da vključuje vsak splošen interes tudi posamičnega in da je delegat za svoje delo odgovoren tako volilcem, ki so ga izvolili v delegacijo, kot tudi vsem ostalim delovnim ljudem in občanom v občini. (Se nadaljuje)